Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 88
Ljubljana, petek 17. aprila 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842 Praha číslo 78 180 Wien št 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Rumunska kriza rešena

Stranke so pristale na koncentracijsko vlado in na razpis novih volitev — Vlada bo imenovana danes

Bukarešta, 16. aprila, p. Po 12 dnevnih pogajanjih je bila kriza rumunske vlade danes rešena. Formelno imenovanje nove vlade bo izvršeno najbrže še nocoj ali jutri dopoldne. Prizadevanje kralja Karola za sestavo narodne koncentracijske vlade je popolnoma uspelo. Vse stranke razen skupine generala Averesca so že formelno pristale na program nove vlade. Težkoče, ki jih je tvorilo vprašanje razpusta parlamenta in razpisa novih volitev, so odstranjene. Narodno kmetska in liberalna stranka, ki sta se prvotno upirali razpustu parlamenta, sta sedaj na to pristali. Po rešitvi nekaterih važnih gospodarskih zakonov, ki so nujno potrebni za finančno sanacijo države, bo parlament takoj razpuščen in razpisane nove volitve. Vse stranke, ki so zastopane v vladi, bodo nastopile pri volitvah s skupno listo, tako da se bo preprečila dosedanja strankarska razcepljenost in dosegla v bodočem parlamentu zanesljiva večina, ki bo vladi omogočila izvedbo velikega sanacijskega programa, proračunana na več let.

Glede razdelitve portfeljev je bil dosežen sporazum v tem smislu, da **obdrži Titulescu poleg ministrskega predsedništva še notranje ministrstvo, da bi s tem zajamčil popolno nepristranost pri bodočih volitvah, dočim bo finančno ministrstvo in ministrstvo vojske poverjeno strokovnjakom. Narodna caranistična stranka bo dobila ministrstvo poljedelstva in ministrstvo pravde, liberalci pa ministrstvo trgovine in ministrstvo narodnega zdravja. Prosvetno ministrstvo bo poverjeno liberalnemu disidentu Georgu Bratianu.**

Marseille, 16. aprila, s. Okoli 11. dopoldne se je zbrala pred hotelom, kjer se je nastanil kralj Alfonz, večja skupina Špancev, ki so priredili kralju živahne ovacije. Manifestacije so se pozneje ponovile tudi na kolodvoru, ko se je kralj odpeljal. Zastopnikom »Havasa« je izjavil kralj na kolodvoru, **da je njegovo prognanstvo samo začasno in da se je odločil zanj samo zato, da bi preprečil prelivanje krvi.** »Verjemite mi, da je treba več poguma za to, da človek ravna tako, kakor sem jaz, kakor pa da koraka pred eskadronom.«

Pogajanja za veliko koalicijo v Avstriji

Dr. Seipel proti koaliciji s socialnimi demokrati — Zahteve socialnih demokratov

Dunaj, 16. aprila. d. V vseh političnih krogih smatrajo krizo vlade že za gotovo dejstvo. Včeraj se je vršilo zasedanje glavnega odbora krščansko-socialne stranke, na katerem je podal zvezni kancelar dr. Ender skrajno pesimistično poročilo o položaju. Pri tem je poudaril, da je sedanja vladna koalicija mnogo prešibka, da bi mogla premagati vse težkoče in izvesti velikopotezen sanacijski program, ki je neobhodno potreben. Zaradi tega je napovedal, da bo v najkrajšem času podal ostavko celokupne vlade, da bi omogočil s tem sestavo široke koalicije, pri kateri naj bi sodelovali tudi socialni demokratje.

O tem referatu se je razvila živahna debata. Navzoč je bil po dolgem času tudi prelat dr. Seipel, iz česar sklepajo v političnih krogih, da je položaj za krščansko-socialno stranko skrajno neugoden. Prelat Seipel se je spočetka protivil vsakemu sodelovanju s socialnimi demokrati, toda večina je priznala upravičenost argumentov, ki jih je za to navajal dr. Ender ter mu obljubila vso podporo. V političnih krogih računajo, da bo *dr. Ender najkasneje v torek odal ostavko celokupne vlade.* Iz tega razloga tudi ni bil imenovan novi minister socialne politike namestu odstopivšega dr. Rescha, marveč je bilo začasno vodstvo poslov tega resora poverjeno dr. Enderju.

Med krščansko-socialno in socialno-demokratsko stranko so se že pričeli neoficijelni razgovori glede sodelovanja. Socialni demokratje v načelu niso nasprotni temu načrtu, kategorično pa odklanjajo vsako sodelovanje z izrazitimi Heimwehrovci. To stališče povzroča hude težkoče krščanskim socialcem, ker bi bil na ta način izključen iz vlade njihov predsednik Vaugoin. Zdi pa se, da socialni demokratje v tej točki ne bodo popustili. Poleg tega zahtevajo socialni demokratje dalekosežne koncesije na šolskem polju in glede socialnega zavarovanja. Pogajanja za rešitev krize bodo vsekakor zelo težavna in po sodbi poučenih političnih krogov precej dolgotrajna.

Tudi Bolgarija dobi novo vlado

Jutri bo razpuščeno Sobranje — Volitve naj vodi koncentracijska vlada — Obupen gospodarski položaj

Sofija, 16. aprila. p. V političnih krogih zatrjujejo, da bo vlada Ljapčeva že prihodnji teden podala ostavko. V soboto bo razpuščeno Sobranje. Ukaz o razpustu bo prečital osebno kralj Boris. Takoj po razpustu bo vlada podala ostavko, da omogoči sestavo nove vlade, ki naj bo po možnosti vlada široke koalicije in naj izvede volitve in sestavi delovni program za daljšo dobo, upoštevajoč pri tem zlasti težko gospodarsko stanje države. Po mnenju političnih krogov bo rešitev krize zelo težavna, ker bo težko najti v očigled volitev sodelovanje med strankami.

Ogromno pozornost v vsej javnosti je vzbudil proglas glavnega odbora demokratske stranke o finačnem položaju Bolgarije. Proglas, ki slika v zelo črnih barvah gospodarsko stanje, je izzval pravo paniko. Proglas navaja, da je vsak bolgarski kmet zadolžen za najmanj 25.000 lejev in da je ta zadolžitev tako velika, da zemljoradniška banka ne more nič več pomagati. Umrljivost na deželi stalno narašča, samomori se množe, rojstva nazadujejo. Vse to je dokaz silne socijalne bede, ki je objela vse sloje. Proglas končuje z ugotovitvijo, da je to stanje v glavnem zakrivil dosedanji režim, ki je bil gluh in slep za potrebe naroda in države in je gledal samo na to, da se je obdržal na vladi.

Usodne ure za delavsko vlado

Konservativci so stavili v parlamentu formalen predlog nezaupnice — Ako dobijo večino, bo vlada odstopila

London, 16. aprila. AA. Današnja seja spodnje zbornice je bila otvorjena ob velikanskem zanimanju poslancev in javnosti. Vse stranke so pozvale svoje poslance, naj se zanesljivo udeleže seje, na kateri bo glasovanje o konservativnem predlogu o nezaupnici vladi. Vodja konservativne stranke Baldwin je stavil predlog, da se vladi izreče nezaupnica, češ da ni izpolnila obljub, ki jih je dala glede omiljenja brezposelnosti za časa volitev. Med Baldwinovim govorom so delavski poslanci vpadali z ironičnimi medklici, dočim so konservativni poslanci svojemu voditelju pritrjeval.

Politični krogi se zavedajo, da bo glasovanje o Baldwinovem predlogu odločilnega pomena in da bo vlada podala ostavko, ako ostane v manjšini. Ostavka vlade pa bi pomenila nove volitve.

Glasovanje se bo vršilo pozno zvečer. V političnih krogih sodijo, da bo vlada imela neznatno večino, vendar pa je odločitev v rokah liberalcev.

Nove smrtne obsodbe v Rusiji

Moskva, 16. aprila. AA. V Njepropetrovsku je bil končan proces proti 68 trgovcem z žitom in velekmetom. Obtoženci so sodelovali v nakupnih organizacijah sovjetske žitne trgovine. Pri tem poslu so ravnali proti sovjetski vladi in sabotirali njene načrte. Prodajalcem so izstavljali potrdila, samo da bi jim ne bilo treba izročiti predpisanih količin žita. Deset obtožencev je bilo obsojenih na smrt

Nova brazilska vlada

Pariz 16. aprila AA. Iz Buenos Airesa poročajo: Predsednik Uriburu je izvršil izpremembe v svoji vladi. Za novega finančnega ministra je bil imenovan Enrico Uriburu, za ministra pravde Rotta, za ministra prosvete Bosella, za ministra vojske pa general Medina.

Avstralska državna afera

Camberra, 16. aprla. AA. Avstralska zvezna vlada je poslala preko vrhovnega sodišča zvezni državi Newsouth Wales plačilno povelje za znesek 720 tisoč angleških funtov šterlingov, ki jih je zvezna vlada založila, da plača obresti inozemskega posojila, ki ga je najela zvezna država Newsouth Wales. Kakor je znano, je vlada Newsouth Walesa odklonila plačilo obresti. Za izid tega spora vlada v Avstraliji in Angliji ogromno zanimanje.

Laburistična zmaga v londonskem predmestju

London, 16. aprila AA. Pri naknadnih volitvah v predmestju Woolwichu, kjer so se morale vršiti ponovne volitve zaradi tega, ker je bil imenovan prejšnji poslanec laburistične stranke za lorda, je ponovno izvoljen kandidat laburistov George z večino 3.843 glasov.

KRALJ ALFONZ SE NI ODPOVEDAL

Ustavil je samo začasno izvrševanje svojih vladarskih funkcij, dokler narod ne pokaže jasno svoje volje — Kraljeva rodbina v Parizu

Marseille, 16. aprila AA. Davi ob 6. je prispel sem na križarki »Principe Alfonso« španski kralj Alfonz. Pričakovali so ga najprej ob 10. potem pa ob 1. ponoči. Kralj je bil oblečen v civilno obleko. Na krovu je dal roko vsem častnikom, predvsem generalu Riveri, admiralu in svojemu zadnjemu mornariškemu ministru, ki ga je spremljal. Kralj je stopil nato v zaprt čoln, kamor so mornarji spustili tudi 12 kovčegov kraljeve prtljage. Ko je čoln pristal ob bregu in kralj izstopil, so se mornarji takoj vrnili na križarko. Vojvoda Miranda je poklical taksi in kralj se je z avtomobilom peljal skozi prazne marsejske ulice v hotel. Tja je dospel ob 6.15. K njemu je stopil neki novinar, ki ga je spremljal že od luke, toda kralj je pomigal z roko, češ, da ne želi govoriti. Kralj stanuje v hotelu popolnoma izoliran.

Opoldne se je kralj odpeljal z vlakom proti Parizu.

Marseille, 16. aprila AA. Vojvoda Miranda je izjavil dopisniku agencije Havas: **Nj. Vel. kralj Alfonz XIII. ni abdiciral, temveč si je obdržal svoje kraljevske pravice. Zapustil je Španijo edino v želji, da prepreči meščansko vojno. Pustil je ljudstvu, da se svobodno izjavi v parlamentu, in je prepričan, da bo narod upošteval to njegovo veliko uslužnost.**

Manifest kralja Alfonza

Madrid, 16. aprila d. Kakor že javljeno, je kralj Alfonz pred svojim odhodom izročil grofu Romanonesu manifest na narod s prošnjo, naj ga objavi po njegovem odhodu. Republikanska vlada je prvotno tej želji ugodila, ko pa je izvedela za vsebino manifesta, je njegovo objavo zabranila. Kljub temu so monarhisti kraljev proglas razširili po vsej državi. Izzval je povsod ogromno senzacijo, ker je iz njega razvidno, da kralj ni odstopil, marveč je samo suspendiral izvrševanje svoje kraljevske oblasti za nedoločen čas. Manifest pravi med drugim:

»Tudi v najbolj kritičnih trenutkih je bil moj edini cilj dobrobit naroda in države. Kralj se lahko moti in gotovo je, da sem se tudi jaz večkrat motil, vem pa, da je bila naša domovina do napak, ki niso izvirale iz zlohotnosti, vedno plemenita in velikosrčna. Sem kralj vseh Špancev in tudi sam Španec. Lahko bi se bil poslužil raznih sredstev za obrambo svojih kraljevskih pravic in bi bil lahko svoje nasprotnike uspešno premagal. Toda pod nobenim pogojem nočem po tej poti, ki bi moje rojake zavedla v bratomorno vojno.

Ne odpovedujem pa se nobeni svojih pravic, ker te pravice niso moja last, marveč dedščina, ki sta mi jo izročila zgodovina in božja previdnost in o koje upravljanju bom moral nekega dne dajati strog obračun. Počakati hočem, da pride do izraza prava volja naroda; zato suspendiram do trenutka, ko bo narod spregovoril, prostovoljno izvrševanje svoje kraljevske oblasti in odhajam iz Španije hoteč s tem pokazati, da je Španija sama gospodar svoje usode.

Tudi danes sem prepričan, da izpolnjujem nalogo, ki mi jo narekuje moja ljubezen do domovine. Prosim boga, da bi imeli tudi vsi drugi Španci tako visoko mnenje o izvrševanju svojih dolžnosti.«

Prihod kraljice v Pariz

Pariz, 16. aprila s. Španska kraljica z rodbino je danes ob 9.15 prispela semkaj. Njen prihod je dal španski koloniji in zastopnikom monarhistov v Franciji povod za velike manifestacije. Na kolodvoru so kraljico pozdravili zasebni tajnik predsednika republike, apostolski nuncij, španska poslanika v Parizu in Bruslju, princ Bourbon-Parmski, visoki uradniki španskega poslaništva in velika množica ljudi. Ko je kraljica izstopila iz vagona, so jo obsuli s cvetlicami v barvah španske monarhije, dočim ji je množica prirejala živahne ovacije. Tudi med vožnjo do hotela so se ovacije večkrat ponovile. Prestolonaslednika, princa Asturskega so po prihodu vlaka odnesli na nosilnicah iz vagona in ga s posebnim vozom odpeljali v hotel. Pred hotelom, kjer se je kraljica z rodbino nastanila, ji je zbrana množica zopet priredila prisrčne ovacije. Skoraj gotovo je, da bo španska kraljevska dvojica ostala par tednov v Parizu, predno se bo odločila za končno veljavno bivališče.

Pariz, 16. aprila AA. Poročajo iz Hendaja: Ob prihodu vlaka, s katerim se je pripeljala španska kraljica z rodbino, se je zbrala na postaji velika množica Špancev, ki so vzklikali: Živela španska kraljica! Živela monarhija! Kraljica se je dušila od joka. Bolnega princa Asturskega so z brati in sestrami na nosilnici odnesli v pariški vlak. Princ Juan je ostal v Gibraltarju.

Obisk belgijske kraljice

Bruselj, 16. aprila. s. Belgijska kraljica je danes opoldne odpotovala v Pariz, da bo pozdravila špansko kraljico.

Izmenjava emigrantov

Pariz, 16. aprila č. Dosedanji španski poslanik Quinones de Leon je odpotoval proti Španiji. V isti smeri je odpotovalo mnogo emigrantov, dočim se monarhisti močno selijo iz Španije. Zato je osebni promet na meji izredno živahen. Na svojem potu v Madrid je dejal novi finančni minister novinarjem, da španska republika ne bo nadaljevala pogajanj za dolarsko posojilo, ker ji to posojilo ni neobhodno potrebno. Peseto bo ojačal sam španski narod s svojim delom.

Madrid, 16. aprila. g. Tukaj se širijo govorice, da je mnogo monarhistov pobegnilo v inozemstvo. Med drugim se zatrjuje, da je tudi bivši ministrski predsednik La Cierva v begu zapustil Španijo.

Avtonomna republika Katalonija

Barcelona, 16. aprila. d. **Katalonija se je proglasila za avtonomno republiko in sestavila svojo vlado, ki ji načeluje vodja katalonskih avtonomistov Macia.** Nova vlada šteje sedem ministrov in ima razen vojske, mornarice in zunanjih zadev vse resore. **Katalonci zahtevajo, naj se vsa Španija preosnuje v »Federacijo iberskih republik«.** Za glavno mesto naj se namesto Madrida proglasi Barcelona.

Pariz, 16. aprila. AA. Nevarnost proglasitve samostojnih španskih republik zelo zanima Francijo, ker so vzhodni francoski okraji v Pirenejih naseljeni od Kataloncev, dočim prebivajo v zapadnih francoskih krajih Baski. Tako bi na francoski meji nastala iridenta Kataloncev in Baskov.

Obvestila tujim vladam

Pariz, 16. aprila s. Zunanji minister španske republike Aleksander Leroux je včeraj sporočil, da so bile o sestavi nove vlade v Španiji že včeraj obveščene vse države po španskih diplomatskih zastopnikih. Iz Uruguaja se je izvedelo, da bo tamkajšnja vlada takoj priznala novo špansko vlado. Peru je izjavil nado, da bo Španija prava republika, ki bo znala preprečiti orientacijo na skrajno levico.

Ostavke poslanikov

Pariz, 16. aprila. d. Skoro vsi diplomatski zastopniki Španije pri drugih vladah so podali ostavke na svoja mesta. Med njimi so tudi veleposlaniki v Parizu, Londonu, Washingtonu in Berlinu.

Prva seja republikanske vlade

Madrid, 16. aprila č. Ministrski svet je imel včeraj svojo prvo sejo, na kateri je pretresal o celi vrsti administrativnih ukrepov. Sklenjeno je bilo tudi, da se uvede naknadna preiskava o katastrofi španske vojske v Maroku l. 1921., o diktaturi Prima de Rivere in končno o vojnem procesu v Jacci. Nadalje je ministrski svet razpravljal o raznih tehničnih vprašanjih, zlasti kako naj se prepreči beg španskega kapitala v inozemstvo, ker so pričeli poslednje dni španski kapitalisti izvažati svoje imetje v inozemstvo. Španskim poslanikom v inozemstvu je bilo naročeno, da notificirajo pri svojih vladah špansko republikah. Dosedaj je bila prva in edina vlada, ki je priznala špansko republiko, ona v Uruguaju.

Komunistični izgredi

Madrid, 16. aprila AA. Danes je prišlo v več krajih Španije do krvavih spopadov med vojaštvom in delavstvom: 6 ljudi je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih. V Sevilji so komunisti rabili orožje in poskušali razglasiti sovjetsko republiko. Vojaštvo pa je poskus popolnoma zadušilo. Oblasti so proglasile obsedno stanje. V Sevilji in Barceloni je delavstvo zahtevalo orožje, da nastopi proti narodni gardi, ki jo je ustanovil Primo de Rivera in ki še vedno nosi orožje in uniformo. Demonstranti so v Barceloni, v Sevilji in Bilbau izpustili jetnike.

Pariz, 16. aprila AA. Havas poroča iz Barcelone: Konferenca delavskih sindikatov je sklenila, da spet začne normalno delo.

Madrid, 16. aprila. g. Do zelo ostrih izgredov je prišlo v pretekli noči v Sevilli. Komunisti so popolnoma oropali več trgovin za živila ter priredili na to obhod po mestu, ki pa ga policija ni dovolila. Demonstrantje so se pozneje zopet zbrali pred neko vojašnico in pričeli ponovno korakati po mestu. Ker se na poziv policije niso hoteli raziti je pričela straža streljati. Več komunistov je težko ranjenih.

Pariz, 16. aprila AA. Iz Seville poročajo, da je prišlo v minuli noči do komunističnih demonstracij pred artiljerijsko vojašnico. Demonstranti so zahtevali orožja za borbo proti meščanski gardi. Streljali so z revolverji na vojašnico. Vojaki so odgovorili s streli iz pušk. En komunist je bil hudo ranjen. Demonstranti so oropali neko trgovino z živežem. Zato je bilo proglašeno obsedno stanje in s tem se je vrnil red in mir.

Revolta v jetnišnici

Pariz, 16. aprila. AA. Iz Madrida poročajo: V zaporih v Valenciji je prišlo do upora. Oblasti so skušale pomiriti kaznjence, toda ti so premagali stražo in ji vzeli orožje. Guverner je izpustil nato vse jetnike na svobodo. V Bilbau so manifestanti osvobodili vse jetnike iz zaporov. Na ulici je prišlo do spopadov, v teku katerih je bil en delavec ubit, več oseb pa ranjenih. V Valenciji so uničili demonstranti uredništvo in tiskarno nekega tamošnjega monarhističnega lista.

Izjava bivših voditeljev SDS na Hrvatskem

Na konferenci v Zagrebu so sklenili izjavo, da hočejo, dosledni svoji jugoslovenski ideologiji, podpirati vlado v izvajanju njenega državnega programa

Zagreb, 16. aprila. r. Snoči so imeli tukaj konferenco ugledni voditelji bivše samostojne demokratske stranke, njen bivši podpredsednik dr. Josip Nemec, advokat v Petrinji, bivši narodni poslanci dr. Milan Metikoš, odvetnik v Glini, dr. Gligorije Tadić, odvetnik v Kostanjici ter dr. Petar Zec, zdravnik v Gospiću in bivši predsednik oblastne skupščine za primorsko oblast. Po konferenci so izdali tole izjavo:

Podpisani, ki smo se sestali na konferenci v Zagrebu, smatramo za potrebno izjaviti:

Vedno smo bili na stališču popolnega narodnega in državnega edinstva. Na tem stališču smo tudi danes, ker je to jedro našega narodnega prepričanja. Bili smo vedno za tako politično strukturo države, ki varuje in krepi narodno in državno edinstvo. Deklaracija z dne 5. januarja 1929, s katero se zahteva federativna ureditev države, je protivna našim načelom in je bila sprejeta brez naše vednosti in odobritve ter jo odklanjamo. Dosledni svoji jugoslovenski ideologiji smo bili vedno nasprotniki federativne ureditve države in pristaši jugoslovenske ideologije, ki jo je proglasila današnja vlada po zakonu z dne 3. oktobra 1929, in pristaši deklaracije nove vlade kraljevine Jugoslavije. Smo zoper to, da bi se še kdajkoli vrnila politična grupacija na plemenski ali verski bazi, kakršne so prej obstojale. Ker je sedanja vlada n aistem stališču, bomo njeno delo z vsemi svojimi silami podpirali, dokler bo njeno delo v skladu z našo gori izraženo ideologijo. — Dr Metikoš Milan, s. r., dr. Grigorije Tadić, s. r. dr. Petar Zec, s. r. dr. Josip Nemec, s. r.

Predsedniške volitve v Franciji

Pariz, 16. aprila, AA. Volilna propaganda za predsedniške volitve se je pričela. Za Brianda agitirajo razen njegovih prijateljev mnogi njegovi nasprotniki, ker bi ga hoteli tako spraviti iz zunanjega ministrstva. Drugi kandidati so senatni predsednik Doumer, senator Lebrun in senator Leon Berard. Zadnjega podpira tudi sedanji predsednik Doumergue. Mnogo glasov bo dobil tudi Maginot. Podpirajo ga desničarji. Kandidat levice bo Painleve.

Spor med Litvo in Vatikanom

Kovno, 16. aprila. AA. Ker litovski predsednik ni hotel sprejeti papeškega nuncija, je nastal med Sveto stolico in Litvo oster konflikt. Ni izključeno, da bodo med obema prekinjeni diplomatski odnošaji.

Vpliv španskega prevrata na Portugalsko

Lizbona, 16. aprila. s. Španski prevrat je znova opogumil tudi portugalske revolucionarje. Portugalska vlada je prepovedala številna javna zborovanja, ki so jih sklicali revolucijonarji. Po vsej državi so železniške proge in strategično važne točke zasedene z vojaštvom. Ker se je pokazalo med dijaki močno vznemirjenje so oblastva zaprla univerze in druge visoke šole.

Novi češkoslovaški finančni minister

Praga, 16. aprila. gh. Vladne stranke so se danes sporazumele glede naslednika finančega ministra dr. Engliša, ki je podal iz zdravstvenih razlogov ostavko.

Predsednik republike je v večernih urah sprejel demisijo dr. Engliša *in imenoval za njegovega naslednika dosedanjega guvernerja Pošt. hranilnice dr. Karla Trapla.*

Dr. Trapel je bil rojen leta 1881. Po dovršenih pravnih studijah je vstopil v državno službo, kjer je bil zaposlen na vodilnih mestih poštnega resora. Po prevratu je bil uvrščen med vodilne uradnike poštno-čekovnega urada, kjer je postal nazadnje guverner. Dr. Trapel je bil tudi v upravnem svetu družbe Orbis ter spada med prijatelje in ožje sodelavce zunanjega ministra dr. Beneša.

Velik požar v Amsterdamu

Amsterdam, 16. aprila. g. Danes ponoči je izbruhnil v petnadstropnem velikem skladišču požar, ki se je naglo razširil. V poslopju so bile nakopičene velike zaloge tekstilnih izdelkov in dragocenega tobaka iz Sumatre. Ogenj je uničil vse. Povzročena škoda je zelo visoka.

Angleški kralj okreval

London, 16. aprila s. Zdravstveno stanje kralja Jurija se trajno boljša, tako da menijo, da ne bo treba več izdajati poročil o stanju bolezni.

„Gre za bodočnost Evrope“

Senzacijonalen članek „Prager Presse“ o pomenu in ozadju avstrijsko-nemške carinske unije

Praga, 16. aprila. d. »Prager Presse« objavlja pod naslovom »Carinska unija in bodočnost Evrope« izpod peresa francoskega politika Pierra Bernusa uvodnik, v katerem se bavi z ozadjem in pomenom avstrijsko - nemške carinske unije. Med drugim piše:

»Če so še ljudje, ki ne morejo razumeti, za kaj gre, in ki ne spoznajo na prvi pogled nevarnosti, kakršno predstavlja avstrijsko - nemška carinska unija za mir v Evropi, naj si prečitajo trezna razmotrivanja v »Le Bulletin quotidien d'informations economiques et politiques«. Videli bodo, da je nemška carinska zveza, osnovana l. 1827., rodila ne samo gospodarsko, marveč tudi politično enotnost Nemčije. Sličen prevrat bi se izvršil v Srednji Evropi, če bi z enako slepostjo, kakor pred sto leti gledali na realizacijo tega načrta.

Presenetljivo je vsekakor dejstvo, da je opažati danes iste napake, kakor so se zgodile pred sto leti. Naglaša se, da pospešuje nemški načrt zbliževanje narodov in da lahko služi za zgled regijonalnih sporazumov, ki naj stopnjema odpravijo meje in na ta način končnoveljavno utrde svetovni mir. Ali ljudje res nočejo razumeti, da gre za tendencijozne izjave Berlina in Dunaja, če izjavljajo, da gre samo za uveljavljenje Briandove panevropske ideje? Te izjave so v popolnem nasprotju z dejanskim položajem in imajo samo namen premamiti evropsko javnost. **Avstrijsko - nemška carinska unija je sredstvo, ki naj pripravi politično priključitev Avstrije in novo Srednjo Evropo, kakršno si je zamislil Berlin ob začetku svetovne vojne.** Dunajski pakt je skoro dobesedna kopija pakta nemške carinske zveze izpred sto let. **Ni pa nobenega dvoma, da je to le del široko zasnovanega načrta, ki ga je pripravil Berlin za daljšo bodočnost. Po izpraznitvi Porenja je bila kampanja proti mirovnim pogodbam le preizkušnja tega terena. Berlin je prišel tedaj do prepričanja, da je treba teorijo oživotvoriti v praksi in pričeti z destrukcijo sedanjega stanja v Evropi. Berlin je pričel pri Avstriji, zavedajoč se, da bo našel tu najmanj odpora. Če bi ob premalem odporu interesiranih sil ta operacija uspela, bi sledil nadaljnji napad na druge evropske države.** Brzkone bi skušala Nemčija staviti Evropo pred gotova dejstva in bi izjavila, da neglede na mednarodne pogodbe osvaja popolno svobodo oboroževanja. Baš zaradi tega je sedanja doba tako usodnega pomena. **Gre za bodočnost Evrope. Nemčija hoče preizkusiti svoje moči, da bi se vedela ravnati v bodoče.** Pripravila se je v vsej tajnosti, kakor svoječasno Avstrija aneksijo Bosne in l. 1914. ultimat Srbiji. Dolžnost vseh interesiranih držav je, preprečiti uspeh teh obnovljenih najslabših in najnevarnejših diplomatskih metod.

Pomisleki avstrijskih gospodarskih krogov

Dunaj, 16. aprila d. Na konferenci avstrijskih gospodarskih zbornic, ki se je vršila včeraj na Dunaju, se je razpravljalo med drugim tudi o avstrijsko-nemški carinski uniji. Po obširni debati je konferenca sprejela resolucijo, ki v načelu pozdravlja gospodarsko zbližanje med obema državama, vendar pa poudarja, da mora vlada strogo čuvati interese domače industrije in preprečiti oškodovanje avstrijske industrije in celokupnega narodnega gospodarstva, ki že itak sedaj silno trpi zaradi splošne gospodarske krize. Bilo bi pogrešno, naglaša resolucija, če bi se združitev obeh držav odkupila s tako težkimi žrtvami na gospodarskem polju.

Tudi Madžarska rezervirana

Budimpešta, 16. aprila s. Na današnji seji proračunskega odbora poslanske zbornice je izjavil zunanji minister grof Karolyi na vprašanje o nemško-avstrijski carinski uniji, da gre sicer za enega izmed najbolj aktualnih gospodarskih in političnih problemov, o katerem pa madžarska vlada smatra, da še ni toliko zrel, da bi zavzela konkretno stališče do njega. Pri presoji madžarskega stališča glede nameravane carinske unije med Nemčijo in Avstrijo se je treb ozirati na najrazličnejše vidike. V ostalem pa trenutno sploh še ni gotovo, ali bo unija uresničena, tako da bi bila načelna izjava z madžarske strani brez pomena.

Dr. Alojzij Kokalj

Ljubljana, 16. aprila.

Povsem nepričakovano se je popoldne po Ljubljani razširila žalostna novica, da je v svoji vili »Engici« v Marmontovi ulici za vedno zatisnil oči stari narodni borec in navdušeni Sokol, odvetnik g. dr. Lojze *Kokalj*. Star je bil 62 let. Vse življenje je bil zdrav in trden kakor dren, — šele zadnji čas je jel bolehati na srcu, nedavno pa se je prehladil in je moral zadnji teden po prestani hripi ostati v postelji. Zdravil ga je primarij dr. Jenko, ki je ugotavljal, da je bolnikovo stanje dokaj resno, česar pa trdni mož ni mogel verjeti. Toda zdravnik je imel prav in bolnikova močna gorenjska natura ni mogla dolgo kljubovati opasnosti. Danes ob 15. je prestopila prag dr. Kokaljeve hiše bela žena in ga uspavala v večni sen.

Pokojnik se je rodil v juniju 1870 v dobri kmetski hiši v Srednji vasi pri Goričah pod Storžičem. Njegov oče se je kmalu preselil v Kranj, kjer je imel nekaj časa gostilno »pri Jurju v Kotu«, pozneje pa pri Vorbenu. Gimnazijo je pokojnik študiral v Ljubljani, dovršil pa jo je v Novem mestu. Pravne študije je absolviral na Dunaju, kjer je tudi promoviral, nakar se je posvetil advokaturi ter se stalno naselil v Ljubljani. Ni pa živel samo za svoj poklic, marveč je z vso vnemo deloval tudi v javnem življenju. Kot odvetnik je zagovarjal 1908 žrtve septemberskih dogodkov tako neustrašno in s tako prepričevalnostjo, da so mu bili hvaležni ne samo obdoženci, marveč vsa slovenska javnost. Bil je vedno vnet in navdušen Sokol, ki se ni strašil nobene nevarnosti, udejstvoval pa se je splošno na organizatoričnem in gospodarskem poprišču. Bil je velik prijatelj prirode in od mladih let navdušen obiskovalec planinskega kraljestva. Zadnja leta je pa najraje in neštetokrat posečal prijazne vrhove v ljubljanski okolici. V vpisnih knjigah na Šmarni gori, Katarini in drugod mrgoli njegovih duhovitih in humornih priložnostnih stihov. V mlajših letih je bil član upravnega odbora Narodne tiskarne in marljiv »Narodov« feljtonist, satirik, splošno znan s psevdonimom Luigi Calco.

V zasebnem življenju je bil dr. Kokalj šaljiv, dobrodušen družabnik, blag oče svoji ljubljeni družinici. Otrokom je omogočil kar moč dobro vzgojo: gospa Marijana Željeznova je suplentka na ženskem učiteljišču v Ljubljani, gospa dr. Božena vdova Kowalewska je zdravnica v Varšavi, sin inženjer Zdenko pa je nameščen v papirnici v Vevčah.

Še dolga, dolga leta bodo tovariši, prijatelji, znanci in posebno še naši planinski vrhovi pogrešali prijaznega dr. Lojzeta Kokalja. Naj mu bo lahek počitek v srčno ljubljeni domači zemlji! Globoko užaloščeni družini izrekamo iskreno sožalje!

Konec bajke o „nemškem“ Mariboru

Rezultat ljudskega štetja: med 33.000 prebivalci je samo 2000 Nemcev

Maribor, 16. aprila

Z bravurno naglico so popisni odbori v Mariboru izvršili svoje delo. Dasi bi imeli popisovalci po zakonu še do 20. t. m. čas, da izvršijo svoje delo in bi glavni popisni odbor moral zaključiti šele 10. maja, so popisovalci že z današnjim dnem vsi zaključili delo in tudi glavni popisni odbor je že po večini sestavil celotno statistiko. Mesto je bilo v svrho popisa razdeljeno v devet rajonov in 147 popisnih krogov, v katerih je poslovalo 165 popisovalcev.

Maribor ima na podlagi tega popisa 33.117 prebivalcev, od teh 15.498 moških in 17.619 žensk. Družin je v Mariboru 7.613, izmed prebivalcev po narodnosti 30.753 Jugoslovenov in 1.544 Nemcev, dočim se je po materinem jeziku priznalo za Nemce 2.641 oseb, kar tvori komaj 7.9 odstotkov vsega prebivalstva. Pa še večina od teh (639) je inozemcev iz tujih držav, večinoma uslužbencev tukajšnjih tekstilnih tvornic, češkoslovaških državljanov. Oseb z jugoslovenskim državljanstvom je priznalo nemščino za materin jezik 2.002, torej 6 odstotkov.

Vsekakor zanimivo in značilno za statistiko je, če upoštevamo, da je avstrijsko ljudsko štetje l. 1910., ki se je vršilo kot splošno ljudsko štetje prebivalstva, zabeležilo 27.994 prebivalcev, od teh še 22.656 Nemcev in 3.820 Slovencev in da je takratno poročilo popisovalnega odbora poudarjalo, da je število Slovencev napram prejšnjemu ljudskemu štetju nazadovalo za 350 oseb, češ da se Slovenci zaradi visokih najemnin za stanovanja selijo v okolico, četudi so v mestu uslužbeni, dočim se v mestu naseljujejo dobro situirane nemške rodbine.

Tudi v primeri z rezultatom popisa prebivalstva iz leta 1921. so se razmere znatno spremenile v korist jugoslovenskega značaja Maribora. Takrat so od 30.739 prebivalcev našteli še 6.512 Nemcev, torej skoro še 20 odstotkov, dočim je ta dozdevna manjšina v desetih letih splahnila na komaj 6 do 7 odstotkov, dokaz, kako umetno je bilo to nemštvo in kako smešne so rekriminacije raznih »Vereinov für das Aussendeutschtum« o krivicah, ki se godijo Nemcem v naši državi, zlasti baje v Sloveniji.

Glede števila prebivalstva je treba pripomniti, da je bila letos v Mariboru skoro polovica manj vojaštva nego leta 1921 in da je kljub temu in kljub težkim udarcem, ki so doletele Maribor z izgubo cele vrste uradov in oblasti (kontrola dohodkov, velika županija, oblastna samouprava), **naraslo število Maribora skoro za 10 odstotkov** napram l. 1921.

Popisovalna statistika tudi navaja, da je v Mariboru 1832 hiš z stanovanji in 248 drugih zgradb, v katerih so deloma tudi stanovanja. Lastnih posestev v mestu ali okolici brez upraviteljev, odnosno viničarjev, ima Maribor 228. Domače živine, največ kokoši, ima 625 družin. Statistika glede veroizpovedi, gradbena, stanovanjska, socialna, gospodarska in druge bodo izvršene v prihodnjih dneh.

Novi šef mariborske policije bo danes prevzel posle

Zagreb, 16. aprila n. Danes dopoldne je odpotoval v Maribor dosedanji policijski uradnik v Zagrebu Ivo Zetković na svoje novo službeno mesto k predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Pred volitvami v Egiptu

London, 13. aprila

V angleški politični javnosti z napetostjo opazujejo razvoj dogodkov v Egiptu, kjer se bodo v maju vršile prve volitve, odkar je na krmilu izjemna vlada Izmaila Sidki paše. Ker bodo volitve indirektne, ni dvoma, da bo vlada dobila veliko večino. Nacionalistična stranka, tako zvana »wafd«, je skupno z liberalci sicer proglasila volilni bojkot, vlada pa je bila s to možnostjo že računala in je zato že v volilni zakon vstavila določbo, ki prepoveduje vsako propagando za bojkotiranje volitev. Zato se najbrž ne bo posrečil naklep opozicije, da bi z minimalno volilno udeležbo kompromitirala vlado pred svetom in tako povzročila njen padec.

Sidki paša torej mirno pričakuje volitev. Tudi drugače je njegov položaj zelo ugoden in lahko računa, da mu bo mogoče obvladati situacijo še za nekaj let. Ravno sedaj ugodno potekajo pogajanja Egipta z raznimi evropskimi državami glede odprave tako zvanih »kapitulacij«, to je izjemnih pravic, ki jih uživajo tuji državljani v Egiptu. Saj imajo na primer mnoge države na egiptskem ozemlju svoje lastne pošte, svoja sodišča itd. Te predpravice so pri današnjem kulturnem in civilizačnem nivoju Egipta gotovo že zastarele in niso v skladu z nacionalnim ponosom Egipčanov. Zato je njihova odprava že dolgo na programu vseh vlad in strank. Sedanja vlada je znova pokrenila to vprašanje in naletela povsod na veliko razumevanje. Ako se ji posreči doseči uspeh, se bo s tem njen ugled v narodu izredno dvignil.

Po izvršenih volitvah bo vlada obnovila tudi pogajanja za sporazum z Anglijo. Ta pogajanja je pred dobrim letom začela že wafdistična vlada pod Nahas pašo. Dosegla je od angleške delavske vlade koncesije, na kakršne ne bi mogla pristati nobena druga angleška vlada. Toda iz demagoških razlogov so nacionalisti takrat lok preveč napeli. Zahtevali so tudi izključno egiptsko nadoblast nad Sudanom. Na to pa ne more pristati prav nobena angleška vlada, pa naj bi bila še tako levičarska, ker bi bila s tem ogražana angleška zveza z Indijo. Zato so ostala pogajanja brez uspeha, kar je bil eden glavnih vzrokov za padec nacionalistične vlade. Angleška vlada je ostala še dalje pripravljena skleniti sporazum na bazi, ki jo je predlagala lani. Edino to zahteva, da mora biti sporazum v Egiptu odobren od parlamenta in ne samo od vlade. Zato se je moral Sidki paša po skoro enoletnem obotavljanju končno odločiti za razpis volitev. Ako bo mogel novemu parlamentu predložiti sprejemljiv sporazum z Anglijo, bo to zopet nov adut v njegovih rokah, za nacionaliste pa hud udarec.

Nekdaj tako močni nacionalisti sploh vidno nazadujejo. Odkar je umrl njihov veliki vodja Caglul paša, nimajo nobenega pravega voditelja. Nahas paša, ki mu je prvi sledil, je sicer mogočen govornik, očividno pa slab državnik in politik, kar se je najbolje pokazalo ravno pri tem, da je odbil razmeroma izredno ugodne ponudbe Macdonaldove vlade. Še bolj ga je polomil potem, ko se je vrnil iz Londona praznih rok. Da bi svoje razočarane pristaše vsaj malo potolažil, je zahteval od kralja pooblastilo, da sme postaviti pred sodišče vse ministre prejšnjih diktatorskih vlad. Kralj je seveda to zahtevo odklonil in v juliju 1930 poveril sestavo nove vlade wafdističnemu disidentu Sidki paši.

Sidki paša je bil v parlamentu v veliki manjšini, zato ga je po vzoru svojih prednikov na vladi razpustil in vladal brez parlamenta. Zaradi gori navedenega pogoja delavske vlade, da mora biti sporazum parlamentarno odobren, pa je moral trajno imeti v mislih volitve. In pred nekaj tedni jih je razpisal za maj. Pripravil se je za nje prav dobro Izvedel je volilno reformo po turškem vzoru; poslancev ne bodo volili volilci direktno, temveč s posredovanjem volilnih mož, na katere bo vlada seveda lažje vplivala kakor na mase volilcev, ki so še vedno zelo pod vplivom nacionalistov.

V Angliji opazujejo politično situacijo v Egiptu sicer zelo pozorno, vendar pa vsaj navidezno strogo nevtralno. Kaže pa se pri tem, da uživa Sidki paša vedno večji renome, čeprav so njegove metode često v kričečem nasprotju z angleškimi nazori o parlamentarizmu. Gotovo pa je politik, ki ve, kaj hoče in ki zna ločiti realne možnosti od utopije. Zato upajo v Angliji, da se mu bo posrečilo utrditi mir in red v Egiptu in da si bo upal prevzeti tudi odgovornost za pameten sporazum z Anglijo. Obojega si v Angliji želijo in Sidki paša ima zaradi tega vsaj za enkrat angleške simpatije na svoji strani.

Potres v severni Italiji

Rim, 16. aprila sg. V posameznih krajih Severne Italije so čutili v pretekli noči več potresnih sunkov. V dolini Camonica se je podrlo več hiš. Iz hribov se je utrgalo več zemeljskih plazov. Posebno močni so bili potresni sunki v dolini Adiže. Pri Tridentu je občinstvo v paničnem strahu zapustilo domove in prebiva kljub hladnemu vremenu na prostem. Potresne sunke je spremljalo močno podzemeljsko bobnenje.

Milan, 16. aprila p. V minuli noči je bil ob Gardskem jezeru in v provinci Bergamo zabeležen hud potres. Porušilo se je več hiš. Med prebivalstvom vlada velika panika. Ali je bilo kaj človeških žrtev, doslej še ni znano.

Granata raztrgala 7 otrok

Krakov, 16. aprila. g. Na polju v bližini Lvova se je pripetila danes popoldne strašna nesreča. 12 dečkov je našlo na poti iz šole domov granato in jo skušalo odpreti. Pri tem je granata eksplodirala, kar je imelo strašne posledice. Štiri dečke je raztrgalo na drobne kose, trem pa je potrgalo roke ali noge, tako da so jih umirajoče prepeljali v bolnico. Tudi ostalih pet dečkov je bilo več ali manj težko ranjenih in jih je bilo tudi treba odpeljati v bolnico. Strašno eksplozijo je bilo slišati več kilometrov daleč.

Poplave v Turčiji

Carigrad, 16. aprila. č. Po vsej Anatoliji so nastale velikanske poplave zaradi močnega deževja in snega. Reka Evfrat je v svojem gornjem toku močno narastla, Tigris pa je preplavil celo velik del Bagdada.

Carigrad, 16. aprila AA. Na obali Heyhana so divjale strahovite nevihte, v pokrajini Adane je 48 naselbin pod vodo. Prebivalstvo je obupano.

Priprave za sprejem Mariborčanov v Kruševcu

Kruševac, 16. aprila. p. Jutri prispe semkaj pevski zbor mariborske Glasbene Matice. Sestavljen je bil poseben sprejemni odbor, ki je izdal na meščanstvo proglas s pozivom, naj se v čim večjem številu udeleži sprejema odličnih slovenskih pevcev. Na kolodvoru in po mestu so zgrajeni slavoloki, za goste pa so rezervirani prostori v najboljšem hotelu.

Gospodarske zbornice in socialno zavarovanje

Beograd, 16. aprila. AA. Danes dopoldne je bila konferenca gospodarskih zbornic o novem zakonu o zavarovanju delavcev. Konferenci je predsedoval predsednik beograjske obrtniške zbornice Milan Stojanović. Po diskusiji, ki so se je udeležili vsi navzoči, je bil sprejet sklep, da se glede tega vprašanja stilizira enotno in konkretno mišljenje in se v obliki odgovora dostavi gg. predsedniku ministrskega sveta, ministru za socialno politiko in narodno zdravje, mnistru trgovine in industrje kot soglasni izraz mišljenja gospodarstvenikov v državi. Elaborat bodo predali zastopniki beograjske zbornice in Centrale industrijskih korporacij.

Upravitelj železničarskega pokojninskega fonda

Beograd, 16. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan za upravitelja pokojninskega fonda uradnikov in pomožnega osobja državnega prometa pri ministrstvu za promet v I/4 Dušan Popović, dosedaj šef administrativnega odseka generalne direkcije državnih železnic.

Lažne zbirke za Sokola v Zagrebu

Zagreb, 16. aprila. n. Tukajšnja policija je izdala opozorilo, da se potikajo v poslednjem času po mestu razne osebe, ki izsiljujejo prispevke od meščanov pod pretvezo, da zbirajo za Sokola. Občinstvo je opozorjeno, da ne daje podpore nikomur drugemu kakor onim osebam, ki se legitimirajo s pravilnimi od oblastev potrjenimi izkaznicami.

Proračun celjske občine potrjen

Beograd, 16. aprila. p. Finančni minister je odobril proračun celjske mestne občine za tekoče leto. Odobreni proračun znaša 6,617.257 Din. Doklade na vse neposredne davke so odobrene v višini 30 odstotkov.

Nadškof Bauer v Dubrovniku

Dubrovnik, 16. aprila č. Nadškof dr. A. Bauer je prispel semkaj ter se nastanil v hotelu »Dalmacija« na Lapadu.

Včerajšnji nogometni tekmi

Brno, 16. aprila. h. Hašk je danes igral v Brnu proti Židenicam ter bil poražen z 0 : 1 (0 : 1).

Praga, 16. aprila. h. Na današnji nogometni tekmi Slavija : Ujpest je zmagala Slavija s 4 : 1 (2 : 1).

*

Zagreb, 16. aprila n. Na seji zagrebškega nogometnega podsaveza je bilo na dopis Gradjanskega sklenjeno, da se nogometna tekma z ljubljansko Ilirijo 19. t. m. ne more dovoliti, ker so že za ta dan objavljene druge tekme.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno jasno ali samo mimogrede lahno oblačno, stalnejše in toplejše vreme. — **Situacija včerajšnjega dne:** Po prehodu barometerske depresije preko Sredozemskega morja prihaja sedaj z Atlantskega oceana višji pritisk anticiklona. Pritisk je neznatno padel ali pa ostal brez sprememb samo v višjih krajih zapada, sicer pa je povsod porasel za 0.1 do 5.5 mm, največ v južnem Primorju in na vzhodu. Temperature so ostale brez sprememb ali pa so neznatno padle samo v južnih in vzhodnih krajih, dočim so drugod porasle za 1 do 5 stopinj, največ v Sloveniji in v zapadni Hrvatski.

Dunajska vremenska napoved za petek: V splošnem bo hladno in nestanovitno vreme trajalo dalje. Na jugu bo najbrž slabše.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, javljamo žalostno vest, da je naš predobri soprog, oče, stari oče in tast, gospod

DR. ALOJZIJ KOKALJ

ODVETNIK

danes ob 3. uri popoldne v 62. letu svoje starosti nenadoma v Bogu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 18. aprila 1931 ob 3. uri popoldne od doma žalosti Marmontova ul. 14 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Varšava-Vevče, dne 16. aprila 1931.

MARIJA KOKALJ roj. OMERSA, soproga; MARJANA por. ŽELJEZNOV, suplent; DR. BOŽENA vdova KOWALEWSKA, zdravnica; Ing. ZDENKO KOKALJ, otroci; DUŠAN ŽELJEZNOV, MILJUTIN ŽELJEZNOV, LJUBICA KOKALJ, vnuki; IVAN ŽELJEZNOV, suplent, zet; ZORKA roj. PAUNOVIČ, sinaha.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Upravni, nadzorstveni svet in ravnateljstvo Ljubljanske kreditne banke naznanjajo, da je njihov upravni svetnik, gospod

DR. ALOJZIJ KOKALJ

ODVETNIK ITD.

danes ob 3. uri popoldne nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega bo v soboto, dne 18. aprila t. l. ob 3. uri popoldne od hiše žalosti, Marmontova ulica št. 14 na pokopališče k Sv. Križu.

Neumornega, delavnega sotrudnika ohrani Ljubljanska kreditna banka v trajnem in hvaležnem spominu.

Ljubljana, dne 16. aprila 1931.

Naši kraji in ljudje

Za mednarodni šahovski turnir na Bledu

Turnir bi bil velikega tujsko-propagandnega pomena za vso našo banovino — Stroški bi znašali okrog 300.000 Din

Bled, 16. aprila.

Želja vseh šahovskih krogov je, da bi se vršil enkrat mednarodni šahovski turnir tudi v Jugoslaviji. Naše letovišče Bled bi bilo najprimernejši kraj že kot slovito letovišče, obenem pa tudi z zgolj propagandnega stališča, saj je Bled postal izhodišče vseh izletov po Gorenjski. Zadržkov bi drugih ne bilo razen finančnih.

Že nekaj let propagira naš mednarodni šahovski prvak prof. dr. Vidmar, da bi Bled dal inicijativo za tak turnir. Njegov predlog je obravnavala na proračunski seji blejska občinska uprava. Skrčila je županov predlog, da bi zdraviliška komisija prispevala 100.000 Din za turnir, in je akceptirala samo polovično vsoto in oskrbo vseh igralcev.

Turnir bi bil lahko že za letošnjo sezono (od konca avgusta pa ves september) zasiguran, tako pa je dvomljivo, kako se bodo dobila vsa potrebna finančna sredstva. Stroški bi znašali okrog 300.000 Din. Res moramo vpoštevati težavni finančni položaj Bleda, ki bo potreboval za amortizacijo dolgov okoli 600.000 Din na leto, a ga čakata še gradnja nove šole in regulacija cest. Zato Bled ni mogel prevzeti nase eno tretjino izdatkov za turnir. Pokazal je dobro voljo po svojih močeh.

Naloga je sedaj drugih faktorjev in šahovske javnosti, da realizirajo mednarodni šahovski turnir, ki bo brez dvoma najboljša reklama za našo lepo banovino in ki bo znova potrdil mednarodni sloves naših šahistov. — Gl.

Kaj pripoveduje zemljiška knjiga

Barometer gospodarske krize — Pred gradnjo moderne banovinske klinike — Največja in najvažnejša transakcija

Ljubljana, 16. aprila.

V marcu je bilo poslovanje zemljiške knjige ljubljanskega okrajnega sodišča izredno živahno. Dnevno je urad prejel 10 do 30 vlog za najrazličnejše vknjižbe in izbrisbe. Do konca marca jih je bilo že 1696. Prednjačijo vloge na intabulacijo hipotečnih posojil in kreditov. Niso bile redke velike vsote od 50.000 do 500.000 Din, vknjižene na zemljišča. Zemljiška knjiga je prav dober barometer gospodarske krize in daje osobito vpogled v težave, ki jih preživlja lesna trgovina in industrija. Bilo pa je tudi okoli 50 prisilnih vknjižb za prav malenkostne zneske.

Na zemljišča v okolici je bilo marca vknjiženih za 3,372.089 Din posojil. Najvišji znesek je bil 550.000 Din, najnižji 286 Din, delni stroški iz neke pravde zaradi razžaljenja časti. Posneti je, da je postala živahna akcija za gradnjo župne cerkve v Mostah, za kar je že najetih 150.000 Din. Davčna uprava za okolico se je vknjižila na 4 posestva za davčne zaostanke, od katerih je bil najvišji 18.000 Din.

Na nepremičnine v mestu je bilo marca vknjiženih 8,905.976 Din. Najvišja hipoteka je 5,500.000 Din. Druga večja posojila so se gibala od 100.000 do 500.000 Din. Najmanjša hipoteka pa je bila 2000 Din. Davčna uprava za mesto se je na neko nepremičnino intabulirala za 53.696 Din na davčnih zaostankih. Tudi mestno knjigovodstvo je bilo primorano, da se je na neko posestvo vknjižilo za zaostalo vodarino in druge davščine z 2554 Din.

V marcu je bila izvršena v Ljubljani največja in tudi najvažnejša zemljeknjižna transakcija. *Kmetijska družba je v začetku februarja prodaja Dravski banovini zemljiški kompleks na Poljanah v izmeri okoli 33.000 m². Kupnina je znašala 4 milijone 484.300 Din.* Kompleks obsega stavbišča, kjer se nahaja podkovska šola z drugimi poslopji in drevesnica. Obstoja iz 5 stavbnih ali zemljiških parcel. Kupno pogodbo je finančno ministrstvo konec februarja odobrilo in je bila nato Kmetijski družbi kupnina izplačana. Kmetijska družba pa se je obvezala, da bo do 21. septembra izpraznila drevesnico.

Na tem zemljišču (na desnem bregu Ljubljanice nasproti sedanje splošne bolnice) *namerava Dravska banovina zgraditi moderno kliniko odnosno razširiti sedanjo že mnogo premajhno bolnico. V ta namen je najela pri Hranilnici Dravske banovine hipoteko 5.500.000 Din*, ki se bo vrnila v 20 anuitetah proti primernemu obrestovanju. Kdaj pričnо z zgradbo nove klinike, še ni točno določeno. Pričakovati je, da se to zgodi v najkrajšem času, kar bo v splošnem interesu, ker sedanja bolnica nikakor ne more več ustrezati.

V prvem četrtletju je bilo na zemljišča Ljubljane in okolice vknjiženih 21,938.716

Ljubljana se prenavlja in pomlaja

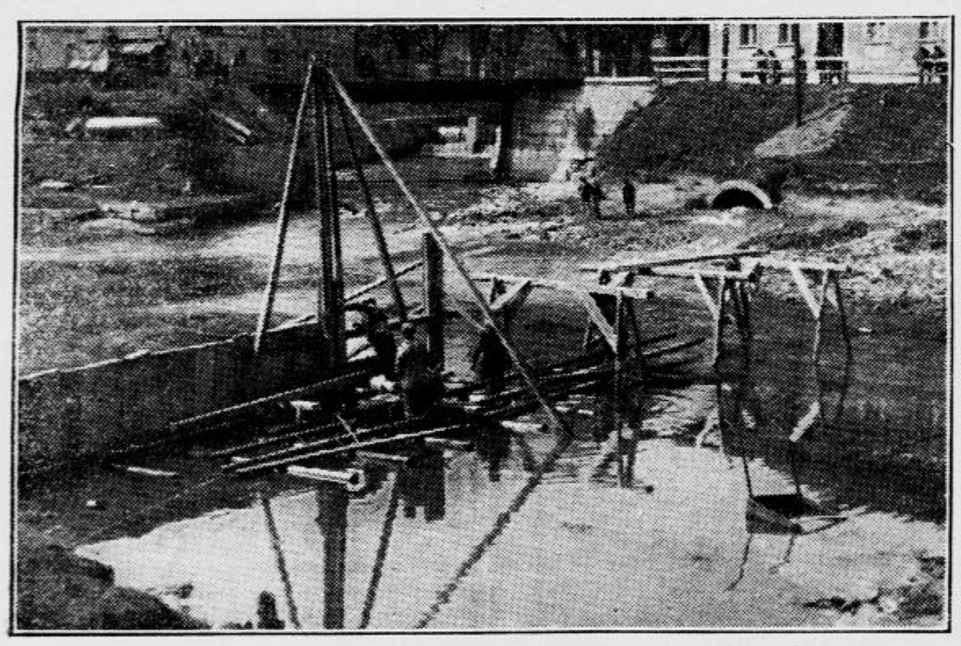

Graditev jesa v Ljubljanici pod izlivom Gradaščice

Ljubljana, sredi aprila.

Nič posebno prijazna ni prav za prav v tem času naša Ljubljana, tako razrita in razkopana, polna gramoznih in kamenitih kupov, na vsakem koraku oplankana in lesena ogrodja nastajajočih stavb v zrak moleča, z napol izsušeno, pusto, po nobenem blagem parfemu dišečo strugo svoje Ljubljanice, presunjena z ropotom stotvrstnih strojev, krampov in lopat, s katerimi se je začela uvertura njenega prerojenja.

Podobna je neprespani, zmršeni ženski, ki si zjutraj pred ogledalom z barvnimi črtali, mažami in kolinskimi vodicami zakrva lepotne pogreške in znake utrujenosti na obrazu. Toda preden mine dolgo, bo zrcalo odsevalo podobo dvajsetletne, sveže dekleta in uspehe energične pomlajevalne kure. Postajamo jugoslovenska mala Amerika z vsem tempom in rekordističnimi ambicijami velike Amerike.

Kje bo stalo čez nekoliko mesecev najvišje poslopje v Jugoslaviji, ponosni »nebotičnik«. V Ljubljani! Katero jugoslovensko mesto se bo postavilo z najlepšim tramvajem. Ljubljana! Kje bo v državi najmodernejše letališče, pa najbolj zračni in najpestrejši park? V Ljubljani! Kje se bomo bahali s tremi mostovi, kjer zadostuje drugim samo po eden? V Ljubljani! In kdo bo imel še mnogo tega, pa še mnogo onega, česar nimajo drugod? Ljubljana, kajpak in seveda...

To je pesem bodočnosti, toda bližnje bodočnosti, ki jo poje ob Frančiškanskem mostu udar ovna na pilote, v Trnovem žvižganje stroja na komprimirani zrak, hreščanje dvigal ob Aleksandrovi cesti, brnenje in ropotanje vseh mogočih tehničnih domislic po vsem mestu.

Ljubljana se prenavlja in kdor si hoče še enkrat ogledati ostarele, neštetokrat osmešene in sedaj vendar tako ljube poteze njenega dosedanjega obraza, naj se požuri. V nekoliko mesecih jih ne bo več spoznal...

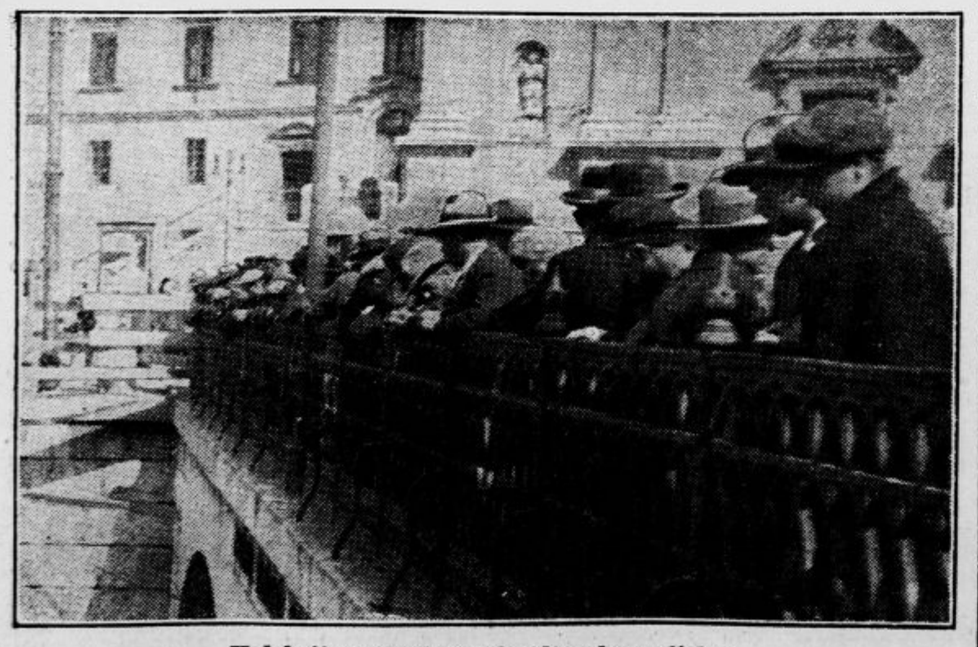

Kolekcija nesmrtnega ljubljanskega firbca
se nahaja na Frančiškanskem mostu gradnje tromostja

Kako se preživljamo

Ljubljana, 15. aprila.

Ljubljanski peki se nočejo popolnoma podati in so nekateri zvišali ceno kruhu. Po uradnih pregledih pa je v marcu prodajalo že pet pekov kruh po uradno določeni ceni, to je po 4 Din za kg belega in 3.75 Din za kg črnega. Teža kruha pa je ustrezala pri vseh pekih. Moka vposlana v kemični pregled, ni vsebovala nikakih neprimernih sestavin. Poleg mesa se je znižala za 1 Din tudi cena maslu na 16 in 17. Od divjačine se je prodalo letos v marcu le okoli 60 malih divjih rac po 10 Din kg. Rib bi se prodalo več, da so bile cenejše. Zlasti pa se veča konzum morskih rib. Dragih cen je kriv neugodni transport in pomladni viharji na morju. Od sladkovodnih rib se je največ prodalo krapov po 20 Din kg. Polži so se prodajali po 5 do 6 komadov za 1 Din, žabe po 0.25 Din do 0.50 Din za komad.

Mleko so pregledali na vseh mitnicah in na kolodvorih. Odvzetih je bilo 57 vzorcev in 11 jih je bilo slabih, večinoma zaradi onesnaženja pa tudi zaradi posnetja in zalitja z vodo. Nekaj prodajalcev je bilo ovadenih sodišču. Mlečnih izdelkov in sira je bilo v marcu v izobilju. Cena kuhanega masla je padla od 32 na 30 Din, in čajnega od 46 na 40 Din. Sir je obdržal ceno 24 Din in je bilo povpraševanje vedno veliko. Medu je bilo na trgu dovolj po 16 do 18 Din. Domačega sadja je bilo le malo in so bila izbrana jabolka po 8 do 12 Din kg. Toliko več pa se je letos prodalo pomaranč kg po 9 Din. Sočivja je bilo dovolj in primeroma zelo poceni. Ravno tako je bil trg dobro založen s perutnino, ki ni bila predraga; jajca so bila po 1 do 0.75 Din, kislo zelje po 3 Din kg. Sadik je bilo vseh vrst. Zabranjena je prodaja sadik vrtnic in semen eksotičnih rož po nepoklicanih.

Pregledane so bile vse mesnice, pekarije in prodajalne zaradi prepovedi zavijanja življenskih potrebščin v makulaturni papir. Nedostatki so bili grajani.

Tržni odsek je na seji razpravljal o vseh aktualnih zadevah trga, zlasti o dodelitvi prostorov in o določanju cen najvažnejših življenskih potrebščin. Po statistiki mestnega tržnega nadzorstva v Zagrebu za mesec februar prednjači Ljubljana glede nizkih cen vsem drugim mestom v državi. Kjer pa so cene življenskim potrebščinam višje, je treba upoštevati boljšo kvaliteto, ki se nudi na našem trgu.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice**, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesa. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake neprilike. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mladi zločinci

Čačak, 16. aprila.

Nevarno družbo mladoletnih zločincev so po naključju razkrinkali v Čačku. Sredi pravoslavnih velikonočnih praznikov je bil izropan na železniški postaji erarični vagon, ki je vozil orožniške uniforme iz Cetinja v Novi Pazar in je zaostal na postaji. Neznani storilci so v vagon vlomili in odnesli šest kompletnih orožniških uniform. Orožniki so takoj uvedli preiskavo, slednjič pa jim je nekdo prijavil, da je našel na njivi kmeta Radosavljevića v vreči zavezane vojaške uniforme. Ker je bil 19letni nečak kmeta Radosavljevića zaradi tatvine že 18 mesecev zaprt v Beogradu, so orožniki najprej njega prijeli in potem še tri njegove pajdaše, ravno tako sumljive mladeniče od 18 do 20 let.

Ti mladi sumljivci so seveda sprva vse tajili. Blizu hiše kmeta Radosavljevića pa so orožniki med tem našli v jami za gnojnico še nekaj stvari, ki so izhajale od vloma na železniški postaji. Tedaj je Radosavljevićev nečak Stevan priznal vlom, dokazali pa so mu še razne druge zločine. Mladenič se je v zaporu takoj po svojem priznanju obesil, njegovi pajdaši pa so priznali, kam so skrili vlomilsko orodje. Ta nevarna vlomilska družba je izvršila nedavno tudi vlom v prostore Obrtne kreditne zadruge v Čačku na ta način, da je poprej pri nekem ključavničarju ukradla duplikate ključev, ki jih je bila zadruga tam naročila. Mladi zločinci so izdali tudi razne svoje zaščitnike in je med njimi zaprt tud Stevanov stric.

Sirovi izgredi pijancev

Mokronog, 16. aprila.

Splošna kriza je kriva, da dolenjski vinogradniki ne morejo spraviti v denar svojega cvička. Odpirajo se vinotoči, kjer se cviček prodaja po najnižjih cenah, da bi se le čimprej izpraznili sodi za pridelek nove letine. Tako brezmejno pijančevanje ima seveda svoje zle posledice.

Nedavno sta v nekem vinotoču popivala fanta R. in K. iz Dol. Zabukovja. Med obema je prišlo do spora in prerekanja. V kritičnem trenotku so posegli vmes ostali vznemirjeni gostje, ki se jim je posrečilo odstraniti prepirljivca iz sobe v vežo. Tam pa sta se oba znova spoprijela in je seveda govoril tudi nož. K. je odšel s porezano obleko in hujšo rano domov.

Grd primer pijanskih izgredov se je pripetil tudi na Grilovem hribu, kjer so v hiši imeli mrliča. Navada je, da ob takih prilikah pri mrliču vasujejo sosedje. Med povsem mirne vasovalce je prišel vinjen neki K. L. in jih pričel nadlegovati. Ko je vzel nekomu krivec raz klobuk, so se spodobni fantje le zgražali nad takim početjem v hiši, kjer je ležal mrlič. To je bilo pa izzivaču preveč in je za ta opomin zameril 18letnemu B., ki ga je povabil ven na »pomenek«. Zunaj ga je hotel udariti s polenom, vendar je B. udarec odbil, nakar sta se vrnila oba v hišo. Kmalu nato je ponovno zahteval ,da stopi B. iz veže. Med tem si je K. na neopažen način prisvojil v kuhinji vilice, s katerimi je sunil ničesar hudega slutečega B. v čelo nad levo oko in mu prizadejal hudo rano. Podivjanega pijanca so potem napodili. Bilo bi pa prav umestno, da bi sodišče pretepača, ki mu celo ob mrliču ni dala prepirljivska kri miru, pošteno zašilo.

Avtomobilska nesreča med prevozom mrliča

Tragičen in opasen pripetljaj na suhadolskem ovinku

Hrastnik, 16. aprila

Kakor smo poročali, je umrl v celjski bolnišnici priljubljeni obratovodja hrastniške steklarne g. Veršnak. Ker je bil pokojnik poveljnik Gasilskega društva steklarne, so prevzeli prevoz in vse priprave za pogreb steklarski gasilci. Po truplo sta se podala včeraj pokojnikova tovariša g. Šuperger ml. in steklar g. Viljem Strašnik. Naprosila sta celjskega mehanika g. Rojca, da je prevzel prevoz krste z avtomobilom iz Celja v Hrastnik. Vozili so se s tovornim avtomobilom in šofiral je sam lastnik g. Rojc. Poleg g. Rojca je sedel Hrastničan, drugi pa je bil z Rojčevim vajencem Alojzijem Svečnikom iz Rimskih toplic zadaj ob krsti.

Srečno so prevozili v vas Suhadol pri Zidanem mostu, kjer pa je ravno ob koncu vasi precej nevaren ovinek. Tu je šoferju mahoma odpovedal volan in ko bi moral prevoziti še dobršen del ovinka, se je zgodila nesreča. Avto je zagnalo v stran, da je podri cestno ograjo, potem pa zgrmel po strmem bregu kakih 20 metrov globoko. Vajenca je vrglo preko strehe sprednjega sedeža, obležal pa je pod krsto, ki se je razbila. Šofer je obsedel nepoškodovan pri volanu, g. Strašnik je bil težje, njegov tovariš pa lažje poškodovan. Vozilo, ki se je precej poškodovalo, je obležalo blizu Save.

Suhadolčanom, ki so prihiteli na pomoč, se je nudil pretresljiv prizor — mrlič v razbiti krsti blizu prevrnjenega avtomobila. Na telefonično obvestilo so prihiteli nekateri na pomoč tudi iz Hrastnika ter s težavo spravili krsto na cesto. Krsto je odpeljal v Hrastnik od tam prispeli g. Dragar s svojim tovornim avtomobilom. Prevrnjeni avtomobil so šele danes z veliko težavo spravili na cesto.

Krsta je prispela v Hrastnik včeraj ob pol 5. in so bili vsi globoko ganjeni, ker je bila zadnja pot dobrega moža in prijatelja zvezana s tako čudno nesrečo.

Otrokom kavo?
Da, ali samo
kofeina prosto zrnato kavo **KAVO HAG**

Strašen pokolj vinjenih nabornikov

Žalosten in sramoten dogodek v Vidmu ob Savi — Spopad zaradi starega sovraštva — Eden mrtev, dva težko ranjena

Videm ob Savi, 16. aprila.

Danes so peš in na vozovih prihajali iz raznih okoliških krajev fantje rekruti, da se odpeljejo v vojaško službo. Iz Pristave v okolici Sv. Križ na Dolenjskem so se ob pol 13. pripeljali fantje na posebnem vozu, na katerem sta bila najživahnejša brata Kodriča. Rekruti so seveda imeli s seboj obilno zalogo putrihov, vinjeni pa so se pripeljali že od doma in so tudi spotoma že pili. Za tem vozom sta se kmalu pripeljala še dva voza rekrutov, ki so takisto bili zelo hrupni. Na drugem vozu so bili poleg drugih trije bratje Mladkovići, takisto doma iz neke dolenjske občine v bližini Sv. Križa.

Ko je drugi voz pred železniškim prelazom na Vidmu dohitel prvega in se je ustavil, je s prvega voza skočil starejši brat Alojz Kodrič, ki je takoj odprl nož, se pognal proti drugemu vozu in začel izzivati Mladkoviče, ki so seveda takoj reagirali. Med njimi je vladala že stara mržnja. Vsi trije Mladkoviči, po imenu Janez, Martin in France, so se postavili v bran, Kodrič pa je začel besno operirati z nožem.

Tedaj se je razvil na cesti strašen pokolj. Kodrič je Janeza Mladkoviča silovito udaril z nožem v glavo, da mu je prebil lobanjo in prerezal glavno žilo. Udarec je bil tako močan, da se je nož skrivil. Takoj nato sta ostala dva Mladkoviča začela z nožem obdelovati *Kodriča in sta ga tako razmesarila, da je po par korakih na mestu obležal in se sesedel v mlaki krvi.* Težko ranjeni Janez Mladkovič pa ga je še na tleh ležečega zabadal z nožem. Kmalu je Kodrič na mestu izdihnil. Imel je ves razrezan obraz in strahovite vbodljaje v vratu, na hrbtu, po rokah in drugod.

Seveda so v pretep posegli tudi vsi ostali fantje in so odnesli več ali manj občutne poškodbe. Dva so morali odpeljati v bolnico. Janez Mladkovič bo potreboval dolgega zdravljenja, vprašanje pa je, če bo sploh okreval. Orožniki so bili kmalu na mestu in so vzpostavili popoln red, tembolj ker je na kraj krvavega pokolja prihitevalo ljudstvo od vseh strani in je glasno dajalo duška razburjenju.

Mrtvega Alojza Kodriča so prepeljali v videmsko mrtvašnico, kamor je popoldne tudi že prispela sodna komisija iz Brežic, da izvrši obdukcijo. Kodrič je bil star 27 let in je svojega brata spremljal na kolodvor, odkoder so se nato ostali rekruti odpeljali ob 15.15. O skrajno tragični, a tudi sramotni zadevi je uvedena stroga preiskava.

Voz zmečkal delavcu prsni koš

Smrtna nesreča pri prevažanju ruševine

Kranj, 16. aprila.

V Kranju se je danes opoldne primerila smrtna nesreča, katere žrtev je postal 23letni zidarski delavec Štefan Martikoč, doma iz Pregrada v Istri. Stavbno podjetje Slavec je kupilo svoj čas od kranjskega šolskega odbora bivšo Šifrerjevo pristavo in tam namerava Slavčevo podjetje zgraditi večjo stanovanjsko hišo. Zaradi tega so Slavčevi delavci pričeli te dni staro pristavniško poslopje razdirati. Strešno opeko in drugi porabljivi materijal vozijo delavci na Mayerjevo pristavo in so hoteli tudi danes potegniti z materijolom naloženi voz na cesto.

Konji pa zaradi nekoliko mokrega terena voza niso mogli izpeljati in so morali priti na pomoč štirje delavci. Med temi je bil tudi Martikeč, ki se je uprl spredaj ob voz in prišel pri hitrem premikanju med oboje vrat v zidu, kjer mu je zmečkalo prsni koš. Martikeč je padel v nezavest in mu je prvo pomoč nudil dr. Globočnik. Odredil je takojšnji prevoz v bolnico v Ljubljano, a je ponesrečeni Martikeč umrl v reševalnem avtomobilu tik pred ljubljansko splošno bolnico. Truplo nesrečnika so na odredbo mestnega zdravnika dr. Frante Misa prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Čokolada v peklenskem stroju na Viču

Velikansko razburjenje zaradi sumljivega kovčega — Bombardiranje v Mestnem logu — Ta prešmentani potniški žargon!

Ljubljana, 16. aprila.

Razburjenje, groza, strah... Vse je bilo mahoma na nogah; zapeli so telefoni, patrulje na kolesih so križarile po mestu in predmestjih, ves varnostni aparat je bil pokonci.

Bilo je to včeraj opoldne. Gospod France se je peljal na kolesu proti Rožni dolini. Mudilo se mu je in je zato mrko zroč predse krepkeje kakor navadno pritiskal na pedale. Šlo je kakor veter, čeprav mu je nekoliko nagajal mali štirioglati, sumljivo okovani in z najrazličnejšimi ključavnicami opremljeni kovčeg. Ljudje na cesti so mrmrali, dva pa, ki sta pešačila po ozkem hodniku sta se obregnila ob kolesarja: »Glej ga, mudi se mu, kakor bi vozil peklenski stroj!«

Tisti hip je privozil g. France do Pahorjeve trgovine. Zvonilo je poldne, gospodar je že zapiral, zato je France skočil kakor senca mimo njega v lokal, postavil kovčeg previdno na tla, rekoč kratko: *»Tu je peklenski stroj, čez dve uri bo pa eksplodiral!«*

Baš tako hitro, kakor je bil prišel, se je tudi okrenil, zasedel spet kolo in že izginil za oglom. Če bi se bil takrat samo malce ozrl, bi videl gospodarja nemalo osuplega. Ta je sprva ostal na mestu in je pozabil zapreti vrata, slednjič pa je skočil k nekemu mimoidočemu moškemu, mu zinil dve besedi in že sta jo ucvrla, kakor bi ju podil vrag, čez progo in dalje proti viški stražnici. Skočila sta notri brez sape. Ko sta se za silo oddehnila je sledilo prvo pojasnilo.

»V moji trgovini je peklenski stroj.«

»Ob dveh bo že eksplozija«, je pristavil spremljevalec.

»Zaboga!«

»Prav res, greste lahko pogledat. A hitro, hitro!«

Ogled na licu mesta je bil kmalu končan in je kovčeg res bil videti neznansko sumljiv in nevaren. Zdaj pa je zapel telefon.

Patrulje so hitele lovit zločinca. Trajalo je precej dolgo in je slednjič sledil tudi uspeh. A kako spraviti nevarni kovčeg vkraj. Kako rešiti pogibelji štacuno, hišo in stanovalce. Po kratkem posvetu se je nekdo spomnil:

»Še je čas, saj še ni dve!«

Opogumil se je mlajši stražnik, pograbil kovčeg in ga ponesel v spremstvu drugih hitro na varno v Mestni log, daleč proč od hiš. Vse pač zato, da detonacija ne bi preplašila mirnega in ljudomilega viškega prebivalstva. Postavili so kovčeg na travnik in začelo se je bombardiranje z debelim kamenjem. Za kritje je služilo debelo drevo, ki bi bilo v stanju prenesti še tako goste drobce jekla in starega železa...

»Resk, bum, bum!« je treskalo v kovčeg. Šlo je že proti dvem.

»Kaj bo, če nastane eksplozija predčasno?«

Zopet so stražniki pograbili kamenje in pričeli iznova.

To pot je zaleglo. Na enkrat se je kovček sprožil, počila je ena izmed ključavnic. Kakor bi trenil so bili ljudje spet za drevesom. Priletel je zadnji kamen, kovčeg je odskočil od tal, napravil kucarep in iz njega se je usula — — — čokolada. Kajpak, čokolada, saj gospod France vendar zastopa tovarno čokolade »Sana« in mu nikoli še na misel ni prišlo, da bi prenašal peklenski stroj.

Tedaj se je razburjenje poleglo in prešlo v dobro voljo. Toda samo tam na travniku. Zločinca pa so lovili še dalje. Ujeli so ga, ko se je izdal sam v svoji lastni hiši na Brdu. Pred njegovo hišo se je ustavil stražnik, kar tako slučajno, seveda... In je navezal s Francetom pogovor.

»Veste, iščemo nekoga, ki je bil opoldne v Pahorjevi trgovini in spravil tamkaj peklenski stroj.«

»Joj,« je menil gospod France, »to sem pa jaz!«

»Kako?« je skoro zagrmel stražnik. »Potem pa kar z menoj!«

Hitro sta bila na stražnici, kmalu je prišel tudi zeleni Henrik in že je bil nevarni »atentator« na policijski direkciji. Moral je pred zastopniki oblasti demonstrirati z besedo in dejanjem, kako se je odigrala zadeva v Pahorjevi trgovini. Sledila je zanj še nekoliko neprijetnejša plat, ki je bila zapečatena z denarno globo. Pomagal ni noben izgovor, čeprav je gospod France zatrjeval, da spada oznaka »peklenski stroj« v navihano potniško govorico in da je kovčeg zaradi poldne ostavil v trgovini, kjer se je kanil ob dveh zopet pojaviti zaradi sklepanja kupčije.

To se je hitro izvedelo tudi po vsoljnem Viču in potem, — na, potem pa vse tiho je bilo...

Moderne toalete za dame

PLAŠČI, najnovejši žoržet-plašči, kostumi in kompleji, obleke iz volnenega blaga itd. v velemestni izberi pri

F. LUKIĆ - Ljubljana, Stritarjeva ulica

Domače vesti

* **Dr. Wilfan bo predaval v Zagrebu.** Jutri prispe v Zagreb predsednik Kongresa narodnih manjšin g. dr. Josip Wilfan in bo zvečer predaval v ljudskem vseučilišču o raznoličnosti problema evropskih narodnosti. Za predavanje vlada veliko zanimanje.

* **Zahvala.** Odbor akademskega podpornega fonda (APF se najtopleje zahvaljuje vsem velikodušnim darovalcem denarnih podpor v prid revnih akademikov ter prosvetnim vsem one, na katere se je odbor APF obrnil naj v upoštevanju bednega stanja siromašnih akademikov ne odklonijo ponižne prošnje!

* **Češkoslovaški železničarji,** člani največje češkoslovaške nacijonalne železničarske organizacije »Jednote«, bodo prepotovali v veliki skupini v dobi med 10. in 23. majem Jugoslavijo. Udruženje jugoslovenskih nacijonalnih železničarjev in brodarjev jim pripravi v svojih središčih v Subotici, v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani svečane sprejeme. V Ljubljano dospejo iz Splita preko Zagreba v četrtek, 21. maja ob 8. zjutraj. Naslednji dan posetijo Bled in se vrnejo v Češkoslovaško dne 23. maja. Pri sprejemu in za čas bivanja v Sloveniji bo sodelovalo na vseh prireditvah Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« in v Mariboru »Drava«. Z Jednoto so slovenski železničarji v najtesnejših zvezah še iz predvojne dobe. Jednota je imela leta 1906-7 v Trstu celo svojo podružnico, dokler se niso ustanovila slovenska narodna železničarska društva.

* **Zaključek kmetijskih in gospodinjskih nadaljevalnih šol v dolnjelendavskem srezu.** V nedeljo 19. t. m. se sestanejo v Dolnji Lendavi v hotelu »Kroni« kmetijske nadaljevalne šole Dolnja Lendava, Čentiba, Petišovci-Benica, Velika Polana, Črensovci in gospodinjska nadaljevalna šola Čentiba, da zaključijo letošnje šolsko leto in skupno manifestirajo za izobrazbo tukajšnjega kmeta. Zaključka se bo udeležil najbrže tudi zastopnik banske uprave.

* **Prvi kongres trgovskih potnikov Jugoslavije** se je kakor smo kratko zabeležili vršil v Beogradu na drugi dan pravoslavnih velikonočnih praznikov v dvorani Udruženja beograjske trgovske omladine. Kongresa se je udeležilo mnogo zastopnikov iz Ljubljane, Zagreba in Beograda ter so na kongresu našli posebno dober odmev predlogi ljubljanskih zastopnikov. Ti predlogi so bili sprejeti v resolucijo ki se posebno bavi z železniškimi ugodnostmi za trgovske potnike. Kongresu je predsedoval g. Prevedan iz Zagreba, slovenske trgovske potnike pa so zastopali gg. Krek, Gril in Šturm, ki je predložil kongresu obširen referat o težnjah trgovskih potnikov.

PRIDE! PRIDE!

Tajnost iz Zermatta

Vam odkrije grandiozni govoreči visokoalpski film

Sin belih planin

* **Razstavo propagandnega gradiva protituberkuloznih lig** v raznih državah priredi Osrednja protituberkulozna liga ob priliki občnega zbora v nedeljo 19. t. m. v dvoranI OUZD v Ljubljani. Razstavljeni bodo letaki, kolki, brošure in poročila, ki jih vporabljajo protituberkulozne lige raznih držav za propagando svojih smotrov in obenem za zbiranje sredstev za vzdrževanje dispanzerjev, bolnic in zdravilišč. Vse gradivo je dal ligi na razpolago znani prvoboritelj za protituberkulozno delovanje docent dr. Matko iz Maribora. Razstavljeno gradivo bo vsekakor zanimivo in obenem poučno, ker je iz raznih poročil in izvestij razvidno, kolike vsote so po vseh kulturnih državah vsako leto zbirajo in uporabljajo za omejevanje tuberkuloze. — Polovične vožnje za udeležence nedeljskega občnega zbora lige ni bilo možno izposlovati. Naj bo zaradi tega udeležba ravno tako številna!

* **Potres v Brusnicah na Dolenjskem.** Brusničani so občutili 13. t. m. ob 3. zjutraj potres, ki je povzročil precejšnje tresljaje šip v oknih in je trajal 20 sekund. Smer je bila severovzhod-jugozapad.

* **Novi grobovi.** V Mariboru je v sredo umrl g. Ivan Sachs st., dolgoletni mariborski generalni zastopnik zavarovalne družbe »Jugoslavije«, za katero si je s požrtvovalnim delovanjem pridobil zelo lepe zasluge. V zasebnem življenju je bil simpatičen in prostodušen mož. Včeraj zjutraj pa je v Mariboru umrla zasebnica ga. Ana Krajnikova, stara 79 let. V Pobrežju je umrl 74 letni zasebnik g. Ignac Žnidar. — V Šibeniku je v starosti 37 let umrla ga. Zora Golobova. Bila je iz ugledne, močno zavedne narodne tržaške rodbine Kolbovih. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Družina »Soča«** bo gostovala v nedeljo 19 t. m. v Žireh v Sokolskem domu.

* **K motociklistični nesreči pri Kranju.** Iz Kamnika nam pišejo: V ponedeljek je prinesel »Slovenski list« med nezgodami poročilo o motociklistični nesreči pri Kranju. Lastnik se je oglasil pri našem dopisniku in prosil za popravek, ker je poročilo v »Slovenskem listu« absolutno netočno. V soboto popoldne ob 17.15 so se peljali gdč. Rovškova in oba brata Trosta v Kranj. Kakih 10 km pred Kranjem, okoli Cerkelj, se jim je na prikoličnem kolesu zlomila os in je radi sunka udarila gdč Rovškova ki je bila v prikolici, z glavo nazaj in zadela ob držaj socija. Skozi močno kapo si je pretrgala uho. Na socija sedeči inž. Trost je padel na tla in za več časa izgubil zavest, vozaču inž. Trostu se pa ni zgodilo nič, čeprav je padel z vozila in pod njim obležal. Vozili so se po ravni cesti in ni gdč. Rovškova na ovinku odletela iz prikolice kakor piše »Slovenski list«. Odtrgano kolo se je valilo kakih 20 m od vozila. Ponesrečence je našel prvi neki kmet, nato jih je pa avto nekega trgovca iz Kranja, ki se je pripeljal mimo, odpeljal v Kamnik. Nezgoda se torej ni pripetila zaradi hitre ali neprevidne vožnje, ampak zaradi napake v materijalu, ki je povzročila prelom osi.

* **Nesrečna cirkularka.** V celjsko bolnico je bil te dni sprejet 18 letni žagar Alojzij Peškovnik iz Boharina pri Zrečah, ki ga je 15. t. m. zgrabila ostrina cirkularke, na kateri je bil zaposlen, in ga težko poškodovala na levem predlaktu.

* **Ponesrečen rudar.** V libojskem rudniku se je ponesrečil 15. t. m. 17 letni rudar Leon Polak iz Petrovč. Peljal se je na lamskem vozičku in mu je nepričakovano privozil nasproti z naloženim vozičkom neki drugi rudar. Vozička sta trčila drug ob drugega pri tem pa stisnila Polakovo levo nogo z vso silo. Polaka, ki ima zlomljeno levo piščal in golenico, so prepeljali v bolnico.

* **Žrtev nočnega napada.** V sredo 15. t. m. zvečer so neznani fantje napadli v Št. Vidu pri Grobelnem 37 letnega Antona Goleža in mu prizadejali na glavi hrbtu in obeh rokah 9 večjih ran. Goleža so morali prepeljati v zdravljenje v bolnico Sirovostim ni kraja!

* **Krvave posledice spora med prijatelјema.** V vasi Jablanici v Slovenskih goricah se je v sredo zvečer odigral razburljiv prizor. Po končanem delu se je 31letni uslužbenec cestnega odbora Miha Juhart sprl s tovarišem Francem Bračunom. Med prepirom je Bračun zagrabil steklenico in oplazil tovariša z njo po glavi. Juhart je dobil zelo nevarno poškodbo po obrazu. Morali so ga prepeljati v mariborsko bolnico.

* **Trdovraten samomorilec.** Policija v Osijeku ima te dni mnogo dela z nekim ruskim emigrantom, ki se hoče na vsak način ubiti. Ta mož Teodor Popov, po rodu iz Kijeva, si je v teku dveh tednov že trikrat skušal vzeti življenje. Najprej je skočil v Dravo in ko so ga rešili, je izpil večjo količino octove kisline. S težko muko so ga rešili v bolnici, a komaj se je kolikor toliko pozdravil, se je skušal zaklati. Prizadel si je z nožem precej nevarno rano pod srcem, pa so ga še pravočasno našli blizu barak neki delavci. Sedaj ga imajo v bolnici pod strogim nadzorstvom, ker še vedno zatrjuje, da se bo ubil.

* **Mrlič nima miru zaradi visoke zavarovalnine.** V Veliki Kikindi zbuja veliko zanimanje spor, ki ga ima trgovec Teodorov z raznimi zavarovalnimi družbami zaradi zavarovalnine 1.250.000 Din. Za to visoko vsoto je bila zavarovana njegova žena Jolana, ki je nedavno umrla nagle smrti. Mož je šel zvečer v gledališče, žena, ki je bila močno prehlajena, pa je v svoji sobi zakurila peč ter se vlegla v posteljo. Ko se je mož vrnil, jo je našel v agoniji. Zdravniki pa so ugotovili, ko je čez par ur umrla, da so jo zadušili strupeni plini iz peči. Zavarovalna društva niso hotela izplačati zavarovalnine, sodeč, da je trgovčeva žena najbrže izvršila samomor. Proti temu so nastopili vsi sorodniki in znanci, češ da sta bila trgovec in njegova žena zelo srečen zakonski par in da tudi drugače ni imela nesrečna Jolana nobenega povoda za samomor. Zavarovalne družbe in tudi trgovec sam zahtevajo sedaj ekshumacijo ženinega trupla.

* **Popravljamo.** V sobotni številki je bilo med dnevnimi vestmi pomotoma objavljeno, da je g. Fran M. Ter. peh. kapetan II. kl. napredoval za kapetana I. kl. Pravilno njegovo ime je Fran M. Per. kapetan I. klase.

* **Obledele obleke** barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

Samo še danes! Hitite in poglejte si najboljši film te sezone!

Vsa Ljubljana se smeje in sijajno zabava!

Vesela filmska opereta lepih popevk, izbornih dovtipov, krasne muzike in izvrstne vsebine!

Gospodična tajnica

V glavnih vlogah briljirajo:

FELIX BRESSART — RENATE MÜLLER — HERMANN THIMIG

Predstave ob 4. in 9½ uri zvečer

Elitni kino Matica

Iz Ljubljane

u— **Drevi ob 20. bo v Filharmonični dvorani** eden najlepših komornih koncertov letošnje sezone. Kdor se hoče naslajati ob pravi čisti muziki in vzornem čustvenem prednašanju skladb, mu priporočamo poset nocojšnjega koncerta. Brandlov trio je izvrstno uigran, umetniško in tehnično na višini. Vstopnice vseh vrst so še na razpolago po zmernih cenah v Matični knjigarni. Opozarjamo, da se koncert ne bo oddajal po radiu, zato vabimo vse prijatelje lepe glasbe v Filharmonično dvorano.

u— **Iz gledališča.** Drama uprizori drevi francosko komedijo »Življenje je lepo« za red C. Jutri bo repriza poljske drame »Dom osamelih žena« za red A. V ponedeljek točno ob 20. bodo v opernem gledališču člani angleškega gledališča iz Londona uprizorili Shakespearejevega »Hamleta« v originalu. Ansambel šteje 18 oseb in stalno potuje po vsej Evropi ter priredi dramske predstave iz klasičnega pa tudi najmodernejšega angleškega repertoarja. V Ljubljani gostujejo to pot prvič. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi. — V operi bo jutri predstava »Borisa Godunova«, ki je delo genijalnega ruskega komponista člana ruske petke, Musorgskega. S tem delom počasti naša opera 50letnico smrti velikega mojstra. Naslovno partijo bo pel sloviti pevec in igralec Z. Zalevski, ki je našemu občinstvu znan kot prvovrsten interpret v tej veliki glasbeni drami. V večjih partijah nastopijo ga. Thierryjeva, gg. Kovač, Marčec, Rumpel, ga. Poličeva, gna. Majdičeva, gg. Zupan, Mohorič, Janko in drugi. Dirigent ravnatelj Polič.

u— **Zanimivo skioptično predavanje v Francoskem institutu.** Drevi ob 21. bo predavala v društvenih prostorih v Narodnem domu Francozinja gospa Cheymol-Vukasovićeva o slikarju Delacroix-ju. Vabimo.

u— **Delavski koncert s predavanjem** bo drevi ob pol 20. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Delavska godba »Zarja« zaigra dr. Dolinarjevo skladbo »Mlada pota«, venček slovenskih narodnih pesmi, pod vodstvom kapelnika g. Frana Dolinarja. Ga. Štefanija Vukova zapoje Pavčičevo »Uspavanko« in »Pastirico«. Pri klavirju konservatorist g. Žebre. Član narodnega gledališča g. Gostič zapoje Ravnikovega »Vasovalca« in »Čej so tiste stazice«, Adamičevega »Planinca« in Foersterjevo arijo iz opere »Gorenjski slavček«. Pri klavirju konservatorist g. Žebré. G. Brdnik, kovinar in konservatorist, zaigra na gozdni rog skladbo Lorenza »Melanholija«. Pri klavirju ga. Vukova. Vodja Sonnyboy-jazza in konservatorist g. Dražil zaigra na saksofon. Pri klavirju g. Žebré. G. Štukelj in g. Kristan bosta predavala o delavski olimpijadi, ki bo letos na Dunaju, in o dunajskih znamenitostih. Predavanje bo spremljano s skioptičnimi slikami. Vstop prost.

Glavobol

je često samo posledica zapeke. 4—6 ARTIN-dražej, vzetih na večer, Vam omogoči drugo jutro milo normalno iztrebljenje.

ARTIN

Zavoj za 8 Din — zadostuje za 4—6 krat. 112

u— **Elitna srednješolska prireditev** bo »Preporodova« akademija jutri zvečer v areni Narodnega doma. Skrbno izbrani program tvorijo orpestralne, pevske in solotočke. Pokroviteljstvo sta prevzela g. rav. A. Jug in častni damski komité. Po programu ples! Za plesalce bo skrbel izvrsten Sonny-boy jazz, za neplesalce pa dobro založeni buffet. Občinstvo naj vpošteva namen akademije, saj je čisti dobiček namenjen »Preporodovi« koloniji bolehnih in revnih članov na Jadranu. Posebnih vabil ni. Začetek točno ob 20. — Odbor.

u —**Ne pozabite** danes ob 14. ogledati si letalski velefilm »Pilot Ljubezni«! Samo še danes in jutri bo predvajala ZKD v Elitnem kinu Matici napeti in senzacijonalni govoreči letalski film »Tekmeci nad oblaki« ali »Pilot ljubavi«, ki je krasen po vsebini, poučen in izredno zanamiv, ker je izgotovljen ob sodelovanju ameriške zračne flotilje.. Priporočamo ga v ogled. Cene ljudske od 4 do 10 Din za sedež!

u— **Diploma,** ki jo je v soboto izročil kuratorij gostilničarske obrtne nadaljevalne šole g. Franu Krapežu, je razstavljena v izložbenem oknu knjigarne Schwentner. Diploma je delo akad. slikarja Maksima Gasparija. Ni šablonska, zato je tembolj zanimiva. V osemkratni zvezdi je dobro zadeta odlikovančeva podoba, okrog katere se zibljejo amoreti, držeč v rokah razna glasbila in noseč napolnjene čaše z bogato obložene gostilniške mize. Diploma je vredna, da si jo vsak ogleda. V izložbenem oknu ostane še par dni.

PRIDE! PRIDE!

Vrag iz Matterhorna

spoznali ga boste v krasnem velealpskem govorečem filmu

Sin belih planin

u— **Vsi udeleženci kmečke svatbe** v narodnih nošah v Beogradu se vabijo danes na sestanek v gostilno Inkvert v Trnovem.

u— **Maturantke mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani** se zahvaljujejo vsem prijateljem in dobrotnikom, ki so jim s svojo naklonjenostjo in podporo omogočili izlet v zlato Prago, ki bo ostal vsem v najlepšem spominu.

u— **Sokol I** poziva članstvo in vabi ostalo občinstvo na jutrišnje zdravniško predavanje ob 20. na Taboru. Predaval bo br. dr. Fran Minař o pomenu telovadbe zoper deformacije trupa.

u— **Starešinski sestanek Kluba jugoslovenskih primorskih akademikov,** ki bi se imel vršiti to nedeljo, bo 26. t. m. ob 10. dop. v hotelu Tivoli.

u— **Teniška sekcija SK Ilirija** objavlja danes v sportni rubriki pričetek igranja tenisa dne 25. t. m. in ostala navodila, nakar se opozarjajo cenj. interesenti.

u— **Občni zbor Osrednje protituberkulozne lige v Ljubljani** bo v nedeljo 19. t. m. ob 9.30 v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Na dnevnem redu bo poleg društvenih poročil tudi predavanje g. dr. Frana Debevca o skritih tuberkuloznih obolenjih. Zato so na zbor poleg članov vabljeni zlasti zdravniki, časopisje, uradi in oblastva (zlasti zdravstvene ustanove) in tudi širše občinstvo. Udeležba na predavanju bo pokazala, da se zavedamo velike važnosti organizirane borbe proti tuberkulozi.

u— **Služkinjam.** Prejeli smo: Danes vsakdo čita časopis. Tudi služkinje smo dobile lastno strokovno glasilo »Gospodinjska pomočnica« Listič je v začetku še majhen in skromen, vendar bo v vsem zastopal naše koristi in nam dajal nasvete v stanovskih zadevah in težnjah. Zato si ga naročajmo ali nabirajmo novih naročnic. Pisma in naslove naročnic pošiljajte na začasni naslov: gdč. Darinka Velovičeva, Ljubljana, Erjavčeva cesta 2. Za pošiljatev naročnine dobite položnice. V Ljubljani se dobiva list tudi v trafikah, v nedeljo popoldne pa v shajališču v Prečni ulici 2. Posamezen izvod stane 1,50 Din. Celoletna naročnina je 12 Din. Naslov napišite natančno!

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Bourjois daruje

Pri svojem liferantu dobite stekleničico parfuma »SOIR DE PARIS« v mičnem emajlnem etuiju ZASTONJ, ako kupite škatljico pudra »SOIR DE PARIS« za ceno 33 Din. 157

Samo od 1. do 30. aprila!

Za poslado: 57

Mirim čokolado

u— **Novi zakon o davku na poslovni promet in njega izvajanje** je predmet javnega predavanja, ki ga priredi Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, jutri 18. t. m. ob pol 9. zvečer v mali kazinski dvorani. O tem važnem davčnem problemu izpregovori g. Franc Žagar, konzulent Zbornice za TOI v Ljubljani, ki vsestransko pozna to važno in pereče davčno vprašanje. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

u— **Znižane cene drobovine.** Mestno tržno nadzorstvo je doseglo pri mesarski zadrugi, da so se znižale tudi cene razni drobovini, ki niso bile v nikakem razmerju s cenami najboljšega mesa. Od danes se bo drobovina prodajala: a) govedina: jezik kg 18 Din (doslej 20—22 Din) ledvice 18. (18—24), možgani 18—20 Din (25—30), loj prej 5—10 sedaj 6—8 Din b) telečja pljuča prej 20, sedaj 18 Din, c) svinjske ledvice prej 25, sedaj 18—20 Din.

u— **Življenje in smrt v Ljubljani.** V mesecu marcu se je v Ljubljani rodilo 89 moških in 85 žensk, torej 174. Mrtvorojenih je bilo 7, med njimi 3 moški in 4 ženske. Umrlo je v marcu 106 oseb, od teh 47 moških in 59 žensk. Domačinov je umrlo 69, tujcev pa 37. Mestnemu fizikatu je bilo v marcu prijavljenih 15 primerov različnih nalezljivih bolezni, med temi 2 primera tifusa, 6 škrlatinke, 2 davice, 1 nalezljivega vnetja možganov in 4 šena.

u— **Ljudsko štetje v Ljubljani.** Popisni urad na mestnem magistratu zbira sedaj popisne pole in kontrolne sezname, ki so jih sestavili popisovalni komisarji. V splošnem se je ljudsko štetje vršilo mirno in brezhibno, le tu in tam so nekatere stranke delale sitnosti popisovalnim komisarjem. Po 20. t. m. bo pričel popisni urad revizijo in provizorični sumarni pregled vseh zbranih seznamov. Računajo, da bo Ljubljana dosegla približno 70.000 prebivalcev. Zanimivo je, da računajo dotok emigrantov iz Koroške in Primorske na približno 20 odst. vsega prebivalstva.

u— **Ureditev Šelenburgove ulice.** Mestno načelstvo razglaša: Šelenburgova ulica se bo pričela v ponedeljek preurejati, zato bo do nadaljnjega za vozovni promet zaprta. Vozišče bo tlakovano z lesenimi impregniranimi kockami, ki bodo položene na povsem novi betonski podlagi. Tudi tramvajska proga dobi betonsko podlogo, vendar pride med tračnice in beton posebna izolačna plast, ki bo prometne tresljaje manjšala. Lesene kocke bodo zalite z bitumenom. Vsa dela se bodo vršila forsirano, da bodo lahko v kratkem dokončana. Zaradi teh del bo tranzitni vozovni promet po Šelenburgovi ulici za nekaj časa prekinjen, kar naj vozniki upoštevajo. Avtobusi bodo ta čas vozili po Prešernovi in Wolfovi ulici. Za pešce pa bo ves čas rezerviran vsaj en hodnik.

u— **Hribar se je pritožil.** Zaradi poskušenega umora na 10 let obsojeni posestnik Ivan Hribar je pri deželnem sodišču vložil priziv na stol sedmorice zaradi previsoko odmerjene kazni. Obsojeni Hribar bo v kratkem odpravljen v mariborsko kaznilnico.

Iz Celja

e— **Iz okoliške občine.** Seznam obvezancev za ljudsko delo je že setavljen in je interesentom na ogled v občinskem uradu na Bregu, kjer naj se tudi vlagajo eventualne pritožbe. Te dni je pričela okoliška občina z razdeljevanjem novih hišnih tablic za svoje področje, kar je bila pač že davna nujna potreba. Tablice so izdelane iz cinka in so prav lične. Izdelala jih je tukajšnja cinkarna.

e— **Mestni kino.** Drevi ob pol 21. zvočna opereta »Čikoška baronesa« Predigra Foxov zvočni žurnal.

e— **Vsi lastniki srečk** se pozivajo, da jih obnove v naši celjski podružnici čim prej, ker pojutrišnjem že poteče rok za obnovitev. Žrebanje bo že 24. t. m.

Pevski večer ge. Pavle Lovšetove 18. aprila v Ljudskem domu. 5725

e— **Razpis služb pri policiji.** K naši notici pred dnevi dostavljamo v pojasnilo, da se morajo prošnji za vsa službena mesta pri celjski mestni policiji vlagati pri mestnem načelstvu in ne pri predstojništvu mestne policije, kakor bi bilo razumeti iz vsebine notice.

Iz Maribora

a— **Koncert tria ge. Brandlove** bo v soboto, 18. t. m. v gledališču. Trio je pred kratkim absolviral zelo uspešno koncertno turnejo po Avstriji ter severni Italiji, kjer je bila kritika navdušena in polne hvale o njem. Za svoj sobotni koncert si je izbral zanimiv in izbran spored. Cene dramske.

a— **Himen.** V sredo sta se poročila v Mariboru g. Ivan Rebol, prometni uradnik drž. železnice iz Rogaške Slatine in Bertica Šribar iz Sv. Petra v Savinjski dolini, oba iz uglednih narodnih rodbin. Bilo srečno!

a— **Film o župnem izletu Sokola v Skoplje** se bo predvajal danes 17. t. m. v telovadnici inženjerske podoficirske šole v vojašnici kralja Petra. Sokolstvo in občinstvo je vabljeno k mnogobrojni udeležbi. Začetek ob 20. Vstop prost.

a— **Mariborski občinski svet** bo imel svojo drugo letošnjo redno sejo v četrtek 23. t. m. ob 18 v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je med drugim določitev komisije za oprostitev prosvetnih filmov od občinskega davka, predlog za ustanovitev dnevnega zavetišča za V. okraj, odstranitev Tegetthoffovega spomenika na Jugoslovenskem trgu ter izpremenba napisa na Tapainerjevem spomeniku na Slomškovem trgu, računski zaključek Mestne hranilnice za poslovno leto 1930, nadaljevanje gradnje zasilnih stanovanj itd.

a— **Kino predstave.** Grajski kino: od danes dalje 100 odst. govoreči in zvočni velefilm v nemškem jeziku »Afrika govori«. — Union kino: od danes dalje nemški zvočni velefilm »Ana Christie«. — Apolo kino: soboto in nedeljo: Douglas Fairbanks »Železna maska«.

Varujte se s

PANFLAVIN pastilami

zoper prehlad! Jemljite vsak dan par PANFLAVIN-pastil!

BAYER

a— **Planince** ponovno opozarjamo na predavanje dr. Oblaka iz Ljubljane, ki bo drevi, ob 20. v dvorani Zadružne gospodarske banke. G. predavatelj nas bo popeljal v »srce Evrope« v Krkonoše, ki imajo krasne smuške terene, dalje na Snežko in obmejno češko gorovje. Pokazal nam bo krasoto čeških planin. Z gornjim predavanjem bo Zimskosportni odsek zaključil delovanje letošnje sezone.

a— **Za ubogo vdovo** s 6 otroci je prejela naša uprava še: Neimenovan 50 Din, M. C. iz Št. Jurija ob j. žel. 30 Din, skupno 130 Din.

a —**Ogromen narast prebivalstva izkazuje** po zadnjem ljudskem štetju občina Pobrežje, ki šteje po dosedanjih ugotovitvah letos 4000 prebivalcev in je narasla napram l. 1921 za 70 odstotkov.

a— **Tujski promet v Mariboru.** V prvi polovici aprila je bilo prijavljenih v Mariboru 940 tujcev od teh 343 inozemcev.

a— **Kaj bo z regulacijo ceste v Št. Petru?** Od mnogih strani prihajajo vprašanja, kaj bo z že dolgo projektirano regulacijo ceste pod Meljskim hribom, ki vodi v Št. Peter nižje Maribora. Ker je ta cesta ena glavnih življenjskih cest za mariborski trg, je to vprašanje za okrajni cestni odbor eno najaktualnejših. Zadnje čase se namreč Meljski hrib zopet usodno ruši.

a— **Vest o novi stražnici v Vetrinjski ulici,** v prostorih, kjer je sedaj restavracija Vetrinjski dvor, se je razširila po mestu minole dni. Vest pa je brez stvarne potrebe, ker je stražnica na Slomškovem trgu komaj nekaj minut oddaljena.

a— **V škaf vrele vode** je padla osemletna hčerka železničarja v Studencih, Sonja Toplak. Dobila je opekline na hrbtu in so jo marili na odredbo zdravnika takoj odpeljati v splošno bolnico.

a —**Zopet tatvina kolesa.** V četrtek je iz veže sodišča izginilo kolo, last prokurista »Kovine« Zdenka Pipuša. S kolesom se je pripeljal tja po poslih inkastant tvrdke Brglez in ga pustil v veži. Kolo je vredno 1500 Din.

Premiera! Prvič v Ljubljani!

TARZAN

Gospodar džungle!

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri!

Senzacija! — Napeto!

KINO IDEAL

Iz Tržiča

č— **Kraljica planin«** se imenuje izredno lep športni film, ki ga predvaja kino danes v petek ob pol 21. in v ponedeljek ob pol 21. V soboto ob pol 21. in v nedeljo ob 16., pol 19. in pol 21. se predvaja sijajen zvočni film »Nežni sorodniki«.

Iz Kamnika

ka— **Šahovski turnir Kranj—Kamnik.** V nedeljo popoldne so prirediti šahovski match, iz katerega so izšli Kranjčani kot absolutni zmagovalci v razmerju 10:2. V simultanki proti 8 Kamničanom je zmagal Kranjčan g. Šorli gladko proti vsem nasprotnikom. Kamniški šahisti so bili premalo pripravljeni. Upajmo, da bo drugič boljše.

ka— **Protialkoholno predavanje.** V nedeljo je priredilo tukajšnje Obrtno društvo za obrtne vajence zanimivo predavanje o alkoholu in njegovih kvarnih posledicah. V uvodu je po otvoritvi g. Polaka govoril g. Milko Krapež iz Ljubljane za Zvezo obrtnih zadrug, nakar je g. Puhar Poldne v dveurnem izvajanju orisal slabe strani alkoholikov. Izvajanja so bila zanimiva in bi bilo dobro, če bi se slična predavanja večkrat vršila.

ka— **Kombinacije o cesti v Kamniško Bistrico.** Ko je ministrstvo za gozdove in rudnike prevzelo v zakup lovišče v Bistrici, so se takoj pojavile razne kombinacije za cesto do Bistrice. Tudi sedaj se še vzdržujejo nekako poloficielne vesti, da se bo cesta popravila in preložila, tako, da bi bila za silo pripravna za avtomobilski promet. Želimo, da se to uresniči, kajti s tem bi se odprla vrata tujskemu prometu. Mnogo koristi se pričakuje tudi od ceste Črna-Podvolovljek-Kranjski rak, ki se bo pričela kmalu graditi. Kamniku se obetalo lepše perspektive, seveda, če ne bo ostalo samo pri obljubah.

Iz Litije

i— **Za samostojno litijsko faro.** Dosedanji litijski župnik g. Kralj odhaja na novo službeno mesto v Uršna sela na Dolenjsko. Cerkvena oblastva delujejo za to, da bi postala Litija samostojna župnija. Sedaj je namreč litijska cerkev le podružnica sosednje šmarske fare, litijski občani pa so razdeljeni v župnije na Vačah, Savi in Šmartnem. Želja vseh občinarjev je, da se doseže skladnost občinskega ozemlja s cerkvenim področjem. Kakor čujemo, pride v Litijo za župnika dosedanji šmarski kaplan in litijski katehet g. Vinko Lovšin, ki bo izvedel vse potrebno za ustanovitev samostojne litijske fare.

i— **Razsodba v zanimivi pravdi.** Na litijskem sodišču se je končala te dni dolgoletna pravda zaradi poti, ki vodi od Brega in Zagorice čez Jeze v Šmartno. Okoličani so trdili, da je navedena bližnjica servitut in da je za promet nujno potrebna. Lastnik in nekateri sosedje pa so navajali, da je bil prehod po travniku čez Jeze čestokrat sporen in so se lastniki branili poti po svojem zemljišču. Zanimiva pa je bila ugotovitev merilcev. Pot čez Jeze nikakor ni bližnjica, ampak je celo za nekaj sto metrov daljša kakor vozna cesta. Sodišče je razsodilo, da pot čez Jeze nima servitutne pravice in ni javna pot. Zaradi tega, ker je pot bolj udobna in ker hodijo ljudje rajši po mehki stezi kakor po trdi vozni cesti, je rekel sodnik g. dr. Sfiligoj, še nimamo zakona, ki bi dovolil uvedbo poti po tujem zemljišču. Zanimiva razsodba je izzvala pri nas precej zanimanja.

Iz Novega mesta

n— **Kino Meteor** bo predvajal film »Pekel ljubezni«, v petek in soboto ob 8., v nedeljo pa ob 4., 6. in 8.

Iz Ptuja

j— **Večer v proslavo 70 letnice profesorja dr. Murka.** Družabni večer Sokola bo v soboto 18. t. m. ob 20 v zgornji dvorani Narodnega doma. Večer bo posvečen v prvi vrsti našemu ožjemu rojaku univ. prof. dr. Matiji Murku v proslavo njegove 70 letnice in bo predaval o njem g. dr. Josip Komljanec. Dolžnost vsakega narodno zavednega Ptujčana je, da ne manjka na tem večeru!

PTUJ. Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča bo v petek, 17. t. m. Vprizorila se bo družinska komedija francoskih pisateljev Antoina in Meryja »Leseni konji«. Vsebina je duhovita in zanimiva ter je pri mariborski premjeri dosegla popoln uspeh. Abonenti so naprošeni, da blagovolijo čimprej poravnati aprilski obrok.

Iz življenja na deželi

ZAGORJE. V časopisu objavljenega filmskega gospodarskega predavanja se je udeležilo rekordno število interesentov. Predsednik podružnice Kmetijske družbe učitelj g. Kolenc je po uvodni besedi podal besedo tajniku Kmetijske družbe g. Kafolu. Ta je z jedrnato besedo obrazložil vsebino filma in govoril o važnosti smotrene živinoreje. Z zadoščenjem je pozdravil namero zagorske podružnice, ki bo uredila že davno potrebne selekcijske čelice. V svojem govoru se je na kratko dotaknil tudi sadjarskega vprašanja. Izredno poučni film bo ponovno predvajan za mladino višjih razredov obeh dolinskih osnovnih šol. Smotreno prizadevanje podružnice bo gotovo v doglednem času rodilo uspehe, ki se za sedaj kažejo v velikem zanimanju do gospodarske preosnove v naprednem pravcu. Popoldne istega dne se je vršilo ob povoljni udeležbi predavanje za gospodinje o reji kokoši. Govoril je zopet g. Kafol.

DOLENJSKE TOPLICE. V nedeljo 19. t. m. bo predaval kmetijski sreski referent po jutranji sv. maši ob ½8. v šoli v Toplicah o krmljenju plemenske živine.

GROBELNO. Tukajšnja podružnica CMD bo imela občni zbor 19. t. m. ob 15. Običajni dnevni red. Pridite!

SV. JURIJ OB TABORU. V nedeljo, 19. t. m. bo ustanovni občni zbor SKJ. Vsa okoliška društva se vabijo, da se istega po možnosti udeleže

ŠOŠTANJ Občni zbor šaleške podružnice SPD v Šoštanju bo v soboto 18. t. m. ob pol 20. Poleg običajnega dnevnega reda se bo rešilo vprašanje gradbe nove koče na Smrekovcu. Pridite!

LJUTOMER. Pretekli petek smo pokopali starega Ljutomerčana g. Alojzija Bratušo, po domače Kapuna, ki je bil staremu in mlademu svetu našega mesta znan kot človek neskaljene dobre volje. Dosegel je starost 74 let. Vse svoje življenje se je mučil v tujih službah. N. p. v m.! — Vinarska podružnica je zborovala na velikonočni ponedeljek ob pičli udeležbi članstva. Odbor se je nekoliko izpremenil, dobil je novega tajnika in blagajnika. Podružnica bo morala oživiti zanimanje za organizacijo. Predsednik sreskega cestnega odbora si je v spremstvu sreskega načelnika in uradništva odbora ogledal nekatere ceste v srezu, ki bi bile potrebne temeljitega popravila. — Podmladek RK na meščanski šoli bo imel dobrodelno prireditev v nedeljo 19. t. m. ob 15. v Katoliškem domu.

ZVEČER
Schichtova Ženska hvala Prašek za pranje
SCHICHTOVA METODA
je udoben in temeljit način pranja, po katerem se ravna že več tisoč žen. To je tako enostavno: zvečer namočiti v raztopini Ženske hvale, zjutraj enkrat izkuhati s Schichtovim terpentinovim milom.
ZJUTRAJ
Schichtovo terpentinovo milo
TO JE CELO DELO PRI
SCHICHTOVI METODI

GOSPODARSTVO

V treh mesecih 48 insolvenc v dravski banovini

V zvezi z gospodarsko depresijo so se letos pričele v dravski banovini silno množiti insolvence. V registru Zbornice za TOI v Ljubljani je bilo v prvem četrtletju tek. leta zabeleženih 6 konkurznih oklicov protokoliranih tvrdk in 13 konkurznih oklicov neprotokoliranih tvrdk, torej vsega **19 konkurzov**; vrhu tega je bilo zabeleženih 8 poravnalnih oklicov protokoliranih tvrdk in 21 poravnalnih oklicov neprotokoliranih tvrdk, torej vsega **29 poravnalnih oklicov. V Sloveniji je bilo torej v prvem letošnjem četrtletju nič manj kakor 48 insolvenc.**

Kako je število insolvenc v dravski banovini naraslo v primeri z zadnjimi leti, nam kaže naslednja insolvenčna statistika, ki je sestavljena za prvo četrtletje zadnjih 5 let (podatki za leta 1927—1930 se nanašajo samo na konkurze, ker takrat ni bilo prisilnih poravnav, za letos pa so štete poleg konkurzov tudi prisilne poravnave):

		Insolvence pri tvrdkah		
		prot.	neprotk.	skupaj
I. četrtletje	1927	10	16	**26**
I. „	1928	4	15	**19**
I. „	1929	3	8	**11**
I. „	1930	6	15	**21**
I. „	1931	14	34	**48**

Do leta 1929. je število insolvenc v Sloveniji naglo nazadovalo. Deflacijska kriza je pobrala številne življenja nezmožne tvrdke; zato je v naslednjih letih s postopno konsolidacijo gospodarskih razmer padlo število insolvenc in je leta 1929. prišlo v konkurz le 11 tvrdk. Že lani pa je bilo opažati zopetno naraščanje insolvenc in ko je bila s 1. majem preteklega leta uvedena prisilna poravnava, so se pričele množiti tudi prisilne poravnave.

Število insolvenc se je v dravski banovini letos napram lanskemu letu pomnožilo za 27 ali za 154 %, v primeri s prvim četrtletjem l. 1929. pa so se insolvence več kakor potrojile. Pri tem je zanimivo zlasti izredno visoko število insolvenc neprotokoliranih tvrdk.

———

= **Kako podpirajo avstrijske železnice domače premogovnike.** Z Dunaja poročajo, da so avstrijske zvezne železnice pravkar sklenile pogodbe s premogovniki zaradi dobave premoga. Da se omogoči zaposlitev domačih rudarskih delavcev, so avstrijske železnice povečale naročila domačega rjavega premoga od 240.000 ton na 390.000 ton, tako da bodo letos avstrijski premogovniki dobavili železnicam 26 % vsega potrebnega premoga (lani 16 %). Na drugi strani pa je vlada uvedla potrebne ukrepe, da se v državnih uradih kot kurivo po možnosti uporablja domači premog, dočim je trgovinsko ministrstvo izdalo enak poziv na industrijska podjetja, zlasti na ona, ki uživajo večjo carinsko zaščito. Tudi pri nas bi morali pokreniti enako akcijo, da se spričo tisočev bednih in brezposelnih rudarjev omeji uvoz inozemskega premoga na ono količino, ki jo moramo uvažati za špecijalne potrebe. Težkoče v naši premogovni produkciji so nastopile že lani, navzlic temu pa smo v pret. letu uvozili nič manj kakor 583.700 ton premoga, ki je obremenil našo trgovinsko bilanco za skoro 200 milijonov Din. Ta uvoz se je nasproti letu 1929., ko je vladala prav ugodna konjunktura, le za malenkost zmanjšal in je bil znatno večji kakor predlanskim ali celo l. 1927. in 1926.

= **Carina na modro galico.** Kakor smo svoj čas poročali so organizacije vinogradnikov (med drugim Vinarsko društvo za Slovenijo) pred meseci podvzele korake, da bi se kakor druga leta ukinila ali vsaj znižala uvozna carina na modro galico. Letos pa je ostala ta carina nelzpremenjena, tako da bo tvornici v Subotici omogočeno kriti pri obstoječi zaščiti znaten del potrebe. V vinogradniških krogih pa je sedaj znova počelo gibanje za ukinjenje ali znižanje te carine. Kakor poroča beograjski »Trgovinski glasnik« bodo z ukinjenjem carine lahko prištedili našemu vinogradništvu, ki se nahaja v hudi krizi, na leto okrog 10 milijonov Din. Danes se prodaja domača modra galica franco Subotica po 6.45 Din kg, med tem ko stane inozemska 6.75 Din, pri čemer pa je vračunana uvozna carina, ki znaša na kilogram 1.32 Din. Če bi se carina ukinila, bi cena galici padla na 5.50 Din in bi si vinogradniki pri vsakem kilogramu prištedili 1 Din. Pri letni potrošnji od 1000 vagonov galice znaša ta prihranek že 10 milijonov dinarjev.

= **Skupščina Glavnega zadružnega saveza.** Letošnja redna skupščina Glavnega zadružnega saveza se bo vršila 10. maja v Splitu. Minister za promet je že odobril polovično vožnjo na državnih železnicah in državnih ladjah, vsem delegatom članic saveza, ki se bodo skupščine udeležili. Delegati bodo na odhodni postaji kupili cele vozne karte, ki jim veljajo tudi za povratek na podlagi potrdila predsedništva skupščine, da so na skupščini sodelovali. Ta ugodnost bo veljala od 7. do vključno 14. maja.

= *Avstrijske gospodarske zbornice k carinski uniji z Nemčijo.* Te dni se je vršil na Dunaju kongres avstrijskih gospodarskih zbornic, na katerem se je med drugim razpravljalo tudi o carinski uniji z Nemčijo. Sklenjena je bila resolucija, kjer se pozdravlja korak avstrijske in nemške vlade, ki sta na polju regijonalnih dogovorov nastopili z dobrim vzgledom in sta prešli k jasnemu in pozitivnemu delu. Pri tem pa kongres predpostavlja, da bo skupnemu prizadevanju odločilnih državnih in gospodarskih faktorjev uspelo, *preprečiti oškodovanje važnih interesov avstrijskega gospodarstva, ki je zaradi krize že itak težko prizadeto, tako, da ne bo treba izgraditev boljše bodočnosti za skupnost poplačati s težkim oškodovanjem posameznih gospodarskih skupin.*

= *Španska pezeta.* Kakor je podoba se je prvo vznemirjenje v mednarodnih finančnih krogih zaradi tamošnjih političnih dogodkov poleglo. Deviza Madrid, ki je v Curihu v dveh dneh padla za 10 odst., od 57.50 na 52 svic. frankov za 100 peset, se je v teku včerajšnjega dne zopet okrepila na 54.20.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave orodja. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 90.000 kg portlandskega cementa, 500 kub. m gramoza in 500 kub. metrov rečnega peska. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 1 poltovornega avtomobila ter glede dobave električnega materijala. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 700 kg lanenega firneža in 2000 kg svinčenega minija ter glede dobave 1 električnega brusilnega stroja. Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 2. maja ponudbe glede dobave parnih valjev. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 2. maja pri komandi mornarice v Zemunu glede dobave 40 tisoč kg fižola, 30.000 kg riža, 20.000 kg testenin, 1200 kg čaja, 5000 kg sladkorja, 30 tisoč kg masti in 10.000 porcij konserv. 4. maja pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 400 kg gostega olja, 800 kg redkega olja, 1700 kg strojnega olja in 25.000 kg bencina; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave generatorja in transformatorja; pri komandi pomorskega arzenala v Tivtu pa glede dobave železnega materija

BORZE

16. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prav velik, zlasti v devizah Curih, London in Praga. Tečaji deviz so se deloma nekoliko okrepili.

Na zagrebškem efektnem tržišču je tendenca v Vojni škodi nespremenjena in je prišlo do prometa za aranžma in kaso po 424. Od dolarskih papirjev se je trgovalo 8% Blairovo posojilo po 93.5 in 7% po 82.75 — 83. Bančne vrednote so bile zanemarjene in je prišlo do zaključka edino v Poljodelski po 52. Od industrijskih vrednot pa so se trgovale Trboveljska po 307, Jadranska po 545 — 550, Šečerana po 295, Gutmann po 129 — 130 in Slavonija po 200

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 22.80 — 22.86 (22.83), Berlin 13.5325 — 13.5625 (13.5475), Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9206, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9828 do 8.0128 (7.9978), London 275.98 — 276.78 (276.38), Newyork 56.775, Pariz 222.44, Praga 168.05 — 168.85 (168.45), Trst 297.67 do 297.84.

Zagreb. Amsterdam 22.80 — 22.86, Dunaj 798.28 — 801.28, Berlin 13.5325 do 13.5625, Bruselj 791.02, Budimpešta 990.56 do 993.56, London 275.98 — 276.78, Milan 296.7 — 298.7, Newyork ček 56.675—56.875, Pariz 222.44, Praga 168.05 — 168.85.

Curih. Zagreb 9.128, Pariz 20.30, London 25.22125, Newyork 519.1, Bruselj 72.15, Milan 27.1775, Madrid 54.2, Amsterdam 208.325, Berlin 123.62, Dunaj 72.99, Sofija 3.7625, Praga 15.3725, Varšava 58.15, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.085.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 93.25 bl., 7% Blair 83.25 bl., Celjska 150 den., Ljubljan. kreditna 120 den., Prištediona 920 den., Kreditni zavod 160 — 170, Vevče 128 den., Ruše 220 den., Šešir 75 bl., Srbske srečke iz l. 1881. 100 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 423.75 — 424, kasa 423.75—424.25, za aprila 423.5 — 424.25, investicijsko 88.5 do 89.5, agrarne 51 — 52.5, 8% Blair 93.5 do 93.75, 7% Blair 82.75 — 83, 7% Drž. hipotek. banka 83.5 — 84, 6% begluške 67.25 — 68; bančne vrednote: Prištediona 920 — 922.5, Union 174 den., Jugo 74 do 76, Ljubljanska kreditna 120 den., Srpska 185 — 187, Zemaljska 141 den., Poljo 52 — 53.5; industrijske vrednote: Narodna šumska 22 den., Gutmann 129 — 130, Slaveks 200 — 203, Drava 235 — 237, Šečerana 290 — 295, Brod vagon 62 den., Union 70 den., Dubrovačka 380 den., Jadranska 540 — 555, Trbovlje 305 — 307.

Beograd. Vojna škoda 422 — 423, za junij 423.4 — 425, investicijsko 88 — 89, agrarne 51 — 52, 7% Blair 83 den., 7% Drž. hipotek. banka 83.5 den

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (16. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključen je bil 1 vagon tesanega lesa.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (16. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključen je bil 1 vagon koruze. Nudi se (fco slov. postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh:) **pšenica:** baška, potiska 80/81 kg po 212.5 — 215, baška, srbobranska in gornjebaška, 79/80 kg po 210 — 212.5, baška, okolica Sombor 79 kg 200 — 202.5, baranjska, 79/80 kg 207.5 — 210; **koruza:** baška, času primerno suha, pri navadni tarifi po 140 — 142.5, činkvantin, pri navadni tarifi po 187.5 do 192.5; **oves:** baranjski po 192.5 — 195; **moka:** banaška »0« po 335 — 340.

+ **Novosadska blagovna borza** (16. t. m.) Tendenca za koruzo trdna, v ostalem prijazna; promet: 9 vagonov pšenice, 37 vagonov koruze, 4 vag. moke in 1 vagon otrobov. **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, 79/80 kg 150 — 157.5; okolica Sombor, 79/80 kg 147.5 — 150; gornjebaška, 79/80 kg 157.5 — 162.5; srednjebaška, 79/80 kg 155. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 157.5 — 160; sremska, 78 kg 147.5 — 150; okolica Indijija, 78 kg 152.5 — 155; slavonska 78 kg 147.5 — 150. **Oves:** baški 150 do 155. **Ječmen:** baški in srem ski, 63/64 kg 120 — 125. **Koruza:** baška in sremska 90 do 95; za maj 97.5 — 102.5; ladja Dunav 94—96. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 240 do 260, »2« 210 — 220, »5« 185 — 195, »6« 175 — 185, »7« 140 — 145, »8« 127.50 do 132.50. **Otrobi:** baški 130 — 132.50; ban. slav. 125 — 130.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (16. t. m.) Tendenca prijazna, promet srednji. **Pšenica:** za maj 15.82 — 15.83 (15.80), za junij 15.85 — 15.86 (15.90); **rž:** za maj 13.85 — 13.93 (13.80); **koruza:** za maj 13.18 do 13.19 (13.20), za julij 13.50 — 13.53 (13.60), tranzitna za maj — (10.50),

ŽIVINA

+ **Živinski sejem v Ljubljani.** Na živinski sejem v sredo je bilo prignanih 153 konj, 51 volov, 39 krav, 12 telet in 594 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo: 24 konj, 28 volov, 11 krav, 8 telet in 340 prašičkov. Sejem je bil še precej živahen in so cene ostale v glavnem nespremenjene, le za krave klobasarice so deloma popustile do 50 par, dočim so se prašički za rejo pocenili za 50 Din pri komadu. Za kg žive teže notirajo: voli I. 8 Din, II. 7.50 Din, III. 6.50 Din, krave debele 5—6 Din, krave klobasarice 2.50 — 4 Din, teleta 10 do 11 Din; po komadu konji 300 — 5000, prašički za rejo 100 — 125 Din.

Sport

Gradjanski : Ilirija

Ilirija se za ligino prvenstvo, ki se prične 8. maja, prav resno pripravlja. Za prihodnjo nedeljo je povabila na prijateljsko tekmo Gradjanskega, da preizkusi svoje moči s tem renomiranim nasprotnikom, s katerim se bo v liginem prvenstvu srečala na lastnem igrišču dne 31. maja.

Naravno je, da je ta prijateljska tekma tudi za Gradjanskega velikega pomena, ker se vrši na tleh, ki so za njega zelo vroča. Naše občinstvo se gotovo še spominja triumfa Ilirije, ki je pred leti premagala Gradjanskega s 5:0. Zagrebčani si gotovo ne želijo ponovitve tega rezultata ter bodo zaradi tega poslali v Ljubljano svojo najmočnejšo enajstorico.

Ilirija pa je ljubljanskemu nogometu dolžna, da popravi svoj zadnji poraz v Zagrebu, zaradi česar se obeta zelo zanimiva in napeta borba.

Tekma se prične ob 16. Kot predtekma se bo ob 15.30 vršila prvenstvena tekma Hermes : Grafika.

Službene objave LNP

(S seje p. o. 15. t. m.)

Prisotni: gg. Šetina, Novak, Kačar, Accetto, Kovač, Rovan, Grošelj, Zupanc.

Zapisnik zadnje seje se odobri. — Odobri se prijateljska tekma SK Ilirija, Lj. : I. Hrv. Gradjanski SK, Zagreb, v nedeljo 19. t. m. — Naknadno se odobre naslednje prijateljske tekme, odigrane 12. t. m.: SK Ilirija, komb. : ŽSK Hermes ,Lj. — SK Ilirija rez. : SK Hrastnik v Hrastniku. — TSK Slovan : SK Disk v Domžalah.

V nedeljo 19. t. m. se odigra prvo kolo prvenstvenih tekem na igrišču ASK Primorje ob 8.45 SK Reka : SK Natakar, službujoči odbornik g. Zupanc, stranska sodnika Bartl, Klančar, popoldne ob 14.30 SK Grafika, rez. : ŽSK Hermes, rez., ob 16.15 SK Grafika : ŽSK Hermes. Službujoči odbornik g. Kovač Jakob, stranski sodniki, za prvo tekmo Kunc, Kavčič, za drugo Kemperle, Erlich. Blagajno ima SK Grafika.

Igrišče SK Ilirije dopoldne ob 9.: SK Jadran : TSK Slovan. Službujoči odbornik g. Grošelj, stranska sodnika Bezlaj, Skalar.

Verificirajo se s pravom nastopa 18. t. m. za SK Grafika, Lj.: Potrato Alojzij, Minichreiter I.; s pravom nastopa 25. IV. za ASK Primorje, Lj.: Petrič Alfred; za ISSK Maribor, Mrb.: Drčar Vinko, Šavli Oskar, Vesnaver Svetozar, Selinšek Milivoj Schwaiger Ivan; za SK Retje, Trbovlje: Sternak Jože. — Poziva se SK Retje, da dostavi odjavnico za igralca Žunka Slavka.

Kaj je bilo v Beogradu. LNP je v sredo na seji u. o. vzel na znanje poročilo podsaveznega delegata, ki se je udeležil proslave BLP v dneh 12. in 13. t. m. ter razpravljal s tem v zvezi o neuspehu domače reprezentance proti Zagrebu. Krivda leži na nedisciplineranosti nekaterih igralcev, ki so vsled tega krasen uspeh prvega dne zbrisali, čim bi se tekom preiskave doznalo še za druge vzroke, bo LNP krivce brezobzirno pozval na odgovor.

Lepo gostovanje ASK Primorje. Naš jesenski prvak gostuje naslednje dni v Sofiji, kjer bo odigral dve tekmi in sicer proti prvo- in drugoplasiranemu klubu Levskemu in SK 13. Na povratku bodo Primorjaši predvidoma igrali tudi v Nišu proti tamošnjemu prvaku SK Pobeda. Želimo, da bi bil trud naših nogometašev kronan z uspehom!

Ustanovitev dveh zimsko-sportnih podsavezov. V nedeljo se osnuje na Jesenicah zimsko-sportni podsavez za gorenjski predel. Ustanovna skupščina bo v gostilni Mesar. V ta podsavez pridejo vsi klubi Gorenjske, tedaj tudi Kranj in Tržič. Pričakovati je polnoštevilne udeležbe za to važno institucijo v centrumu našega zimskosportnega tujskega prometa. Skupščina se vrši na željo gorenjskih klubov ob 15. V ponedeljek pa se vrši v Ljubljani ustanovna skupščina Ljubljanskega zimsko - sportnega podsaveza, in sicer v damski sobi kavarne Emona ob 20. Ta podsavez bodo tvorili vsi klubi iz Ljubljane, Notranjske in Dolenjske ter Savske doline do Zidanega mosta. Tudi za to skupščino upamo, da se je udeleže vsi klubi, ker bo gotovo velikega pomena v razvoju smuškega in ostalih zimskih sportov v ljubljanskem okolišu. Za to skupščino se vrši predsestanek v petek 17. t. m. ob 18. v damski sobi kavarne Emona. Prosimo ljubljanske delegate, da pošljejo zanesljivo svoje zastopnike.

Nova nogometna pravila s pravilniki JNS so na razpolago klubom in posameznim interesentom pri LNP po 10 Din za komad.

SK Ilirija. Teniška sekcija sporoča vsem prijavljenim članom ter novim interesentom, da bo pričetek igranja 25. t. m. Igralni načrt in urnik bosta razobešena začetek prihodnjega tedna v garderobi na teniškem prostoru. Event. želje sporočite v posebni knjigi v garderobi ali pa funkcijonarjem. Naknadne prijave se sprejemajo v trgovini Gorec, Dunajska cesta, ali pa na teniškem prostoru. Z ozirom na dosedanje mnogoštevilne prijave se obveščajo vsi ostali interesenti, da se bo lahko ustreglo posebnim željam samo, ako se prijavijo do otvoritve sezone t. j. do 25. t. m. Kakor je bilo že objavljeno, bo začetnikom kakor tudi vsem ostalim na razpolago določeni teniški učitelj - trener, kar bo koristilo začetnikom, kakor napredujočim igračem.

Snežne razmere na Pohorju. Na Pohorju so še idealne snežne razmere za smučarje. Zapadno od koče na Klopnem vrhu je višina snega povprečno še vedno nad meter. V torek pa je zapadlo na staro podlago v okolici Jezerskega vrha in Velike Kope 50 cm suhega pršiča. Opozarjamo smučarje, naj nikar ne zamudijo izredne prilike, ki jo nudi v tem poznem času naše lepo Pohorje, ki ima popolnoma alpski sneg z razmeroma lahkim in kratkim dostopom! — ZOS — SPD.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Upravni in nadzorstveni svet ter ravnateljstvo jugoslovenske zavarovalne banke »Slavija« naznanjajo prežalostno vest, da je preminul njihov upravni svetnik gospod

dr. Alojzij Kokalj

odvetnik

Pogreb bo v soboto, dne 18. t. m., ob 3. uri popoldne od doma žalosti, Marmontova ul. št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Požrtvovalnemu in vzornemu sodelavcu ohrani zavod trajen časten spomin!

V Ljubljani, dne 16. aprila 1931.

Iz življenja in sveta

Razlastitev izumiteljev v Rusiji

Kako cenijo v boljševiški Rusiji duševno delo

Moskovska vlada je izdala dekret, ki formalno sicer še priznava patentno varstvo za tehnične izume, praktično ga pa odpravlja. To velja tako za domače kakor za tuje patente.

Kar se tiče domačih izumiteljev, velja zanje, da morajo izkoristiti svoj patent v teku treh let v fabrikacijskem potu kot zasebni podjetniki. Seveda bo malokateri ali noben sovjetski državljan, ki bi ga bilo volja, etablirati se kot zasebni industrialni podjetnik. To bi bilo prenevarno. Praktično pride za sovjetske državljane v poštev le druga oblika izumiteljske pravice, ki jo uvaja dekret in ki — ni dejansko nobena pravica. Za svoj izum dobi tako zvano avtorsko spričevalo. Toda izum lahko izkoristijo takoj država kakor tudi interesirane sovjetske zadruge, izumitelj dobi — če na to reflektira — le neko odškodnino, ki v dekretu ni konkretno določena in ki ima večinoma obliko raznih ugodnosti glede stanovanja, uporabe pri delu itd.

Kar se tiče uporabe izumov v tujih državah, velja zanj naslednja kazenskopravna določba: Kdor preda v Sovjetski uniji ali po sovjetskem državljanu napravljen izum inozemstvu v izkoriščanje brez dovoljenja sovjetske oblasti, se kaznuje z ječo do 10 let!

Končno določa dekret za tuje izume med drugim naslednje: Patentno varstvo v Sovjetski uniji velja zanje samo 15 let, a to le v primeru, da se izum industrialno izkoristi v teku treh let. Za zasebno izkoriščanje v Sovjetski uniji pa je treba imeti seveda državno koncesijo. V ostalem pa se za državo važni izumi, in sicer tudi inozemski, lahko vsak čas — razlastijo.

Tudi ta dekret kaže kakor vsaka akcija sovjetskih vrhovnih oblasti, kako malo cenijo boljševiški oblastniki duševno delo in pravico duha. Da li bodo imeli od tega kaj koristi, to je pa drugo vprašanje, uspehi dosedanjih njihovih podobnih činov niso bili baš najboljši.

Prizori z odločilnih volitev na Španskem

Grof Romanones — Sanchez Guerra

Admiral Aznar

Tri politične osebnosti pri oddaji svojega glasu v stekleno žaro.

Iskanje profesorja Wegenerja

Družba za podpiranje nemške znanosti je odposlala na Groenland znanega izumitelja sani na propeler, inženjerja Curta Schifa, da bi sodeloval pri iskanju profesorja Wegenerja, ki se je z delom svoje odprave izgubil. Spremljal ga bo geolog dr. Brockamp, ki se bo udeležil znanstvenih ekspedicij v letošnjem poletju. Z istim parnikom so poslali 5000 kg provianta za zapadno skupino groenlandske ekspedicije.

Inženjer Schif je bil že v pretekli jeseni član te ekspedicije in je s svojimi sanmi dosegel na groenlandskem ledovju brzino do 80 km na uro. Če bo vreme ugodno, upa, da bo že v treh dneh dosegel skupino prof. Wegenerja.

Strokovnjaki so skoraj gotovi, da je profesor Wegener brez nesreče prezimil v svoji postaji. Lahko bi ga poiskali z letali, a preden bi te prepeljali do Groenlanda, ga lahko najde pomožna ekspedicija inženjerja Schifa. Vrhu tega je letalo v polarnih krajih zelo nezanesljivo reševalno sredstvo in bi lahko zahtevalo samo novih žrtev.

Leteča trdnjava

Newyorška »Herald Tribune« popisuje nov monoplan Fokkerjevega tipa, ki predstavlja pravo letečo trdnjavo. Nosilna ploskev monoplana je opremljena s šestimi strojnimi puškami, ki prično avtomatično streljati čim se začne aparat premikati za napad. Monoplan ima prostora za dva moža in naloži lahko 250 kg bomb. Dosedanji poskusi v Peretboroughu (New Yersey) so se »dobro« obnesli.

Ali je samomor nemoralen?

Dunajska brezžična postaja je pred časom pozvala poslušalce, naj bi sporočili, če jim je kaj znano, kje je neki Ernst J., sin dunajskega veleindustrijca. Ker ni mogla ugotoviti, kje se mudi in ker se je po drugi strani bala, da je izvršil samomor, se je njegova žena poslužila te, sicer običajne poti po radiju, da bi kaj izvedela o njem. Čez nekoliko dni je res izvedela, a način, kako se je to izvršilo, ji ni mogel biti nič kaj prijeten.

Mladi J., ki ni bil izvršil samomora, temveč je bil samo na »poslovnem« potovanju in je imel svoje razloge, da ni nič povedal, kam gre, se je namreč mahoma pojavil na Dunaju in je vložil proti ženi kar dve tožbi: za ločitev zakona in pa zaradi razžaljenja časti. Videlo se mu je namreč žaljivo, da ga je žena tako javno osumila samomora, ki je po njegovem mnenju nekaj nemoralnega.

No, mož je svoje razloge privlekel precej nasilno za lase in mora že vedeti, zakaj tako dela, vsekakor pa bodo morali dunajski sodniki pretresati vprašanje, ali je samomor res nekaj nemoralnega in ali moreš koga užaliti v dno časti, če ga osumiš, da ima namen upihniti luč svojega življenja. Zagovornik tožene žene je navedel celo vrsto velikih filozofov, ki smatrajo samomor s čisto filozofskega stališča za etično dejanje, in zadostuje navesti Schopenhaura, ki je samomoru v tem smislu posvetil celo poglavje svojega glavnega dela »Svet kot volja in predstava«. Zastopnik tožnika pa navaja spet celo vrsto filozofov, ki so nasprotnega mišljenja, in tako bodo sodniki v precejšnjih škripcih, kako naj razsodijo o tej stvari.

Potresno razdejanje v Managui

Slika kaže porušeno središče v prestolnici republike Nicarague. (Zanimiv članek s slikami priobči tekoča številka ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«.)

Pred novo vlado v Romuniji

Titulescu, ki je predložil kralju listo svoje vlade.

Najnovejša številka ilustrirane tedenske revije

ŽIVLJENJE IN SVET

vsebuje naslednje zanimivosti:

Solnčno žarevanje (dr. O. Reya)
Aparat, ki piše v oblake (slika)
Kitajčeva osveta (R. Martin — z risbami N. Pirnata)
Valuta (dr. J. Rožman)
Razvoj letalstva v sliki in besedi
Pred novimi poskusi z raketami (s slikami)
Cerkev in nravstvo
O smučeh, krpljah, krampežih in hoduljah (I. Koštiál)
Verski pomen skarabeja
Zadnji zmaji
Ameriške zanimivosti (slike)
Krivda Elija Pilona (roman — I. Podržaj)
Nicaragua (s slikami)
Tehnika antike in srednjega veka (s slikami)
Tovorno letalo za dolge proge (slika)
O revmi in njenih posledicah
Nov instrument za merjenje brzine vetra (slika)
Vrednost ženstva (s sliko)
Tedenski jedilni list
Čudoviti računar Fleury
Uganke in zanke
Humor v slikah

»Življenje in svet« izhaja **vsako nedeljo** in stane polletno (zaključena knjiga) 40 Din, trimesečno 20 Din, mesečno 8 Din. Posamezna številka 2 Din po vseh trafikah. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Amerika ima nov „skandal“

Dempsey in njegova žena, filmska igralka Estelle Taylor

Bivši svetovni boksarski prvak Jack Dempsey je vložil tožbo za ločitev zakona, ker se je njegova žena kljub svoji svečani obljubi vrnila k filmu

Nagonsko materinstvo

Ženske z 20 otroki so v naših časih precej redke, dočim niso bile v prejšnjih časih nobena posebna izjema. Običajno se tako velik otroški blagoslov drži žensk, ki rodijo po več otrok naenkrat.

Burdach poroča o neki materi, ki je s 27 porodi spravila 59 otrok na svet, druga je imela po 11 porodih 32 otrok. Küster omenja primer neke ženske, ki je rodila v prvem zakonu v 22 letih 30, v drugem zakonu v tek treh let pa 14 otrok.

Včasi se najdejo tudi moški, ki so nagnjeni k temu, da postanejo pri enem porodu očetje več otrok. Iz leta 1834. poročajo o nekem Jakobu Kirillu, da je imel s prvo ženo štirikrat četvorčke, sedemkrat trojčke, desetkrat dvojčke, z drugo ženo pa enkrat trojčke in šestkrat dvojčke. V dveh zakonih je spravil na svet 72 otrok.

Takšni primeri so dandanes zelo redki, za kar skrbi moderna racionalizacija porodov, vendar pa poroča dunajski profesor Josef Halban o neki ženski, ki je bila 30-krat noseča in ki je v 25. letih rodila 36 otrok, med temi 20 živih. Štirikrat je imela dvojčke, enkrat pa trojčke.

O neki drugi ženski poroča prof. Halban, da je imela 25 otrok, med temi jih je 14 umrlo že v prvem letu. Materinski nagon te ženske je bil tako velik, da je vzela v svojem 48. letu rejenčka v hišo, samo da je imela pri sebi majhnega otroka. Ob zadnjem porodu je ta revna, toda skrbna mati svojih otrok umrla. Zanimivo je, da je bila tudi njena sestra mati 22 otrok.

Najlepši roman zadnjega časa:

»Dom in svet«. (R. Tagore — Vl. Levstik). Izdala »Tiskovna zadruga«.

Zasliševanje prič v Düsseldorfu

Kürten se kesa . . . Njegova „polemika“ s časniki — Konfrontacija morilca z morilskim orožjem

Tretje nadaljevanje procesa proti Kürtenu je bilo zopet javno. Predsednik Rose je pozval v dvorano enajst prič, ki so morale vse priseči. Nato se je obrnil k obtožencu in mu rekel: Glede na vaše včerajšnje izpovedi, ko ste nam orisali zločine in pri tem niste ostali čisto hladnokrvni, vas vprašam, če ste se svojih zlodejstev kesali?

Kürten je odvrnil: Lahko vas zagotovim, da sem sočustvoval ne le z odraslimi, ampak še prav posebno z otroki. Zdaj pa sem se docela iztreznil. Listi me imenujejo

komedianta.

Prosim pa, da se mi dovoli ugotovitev, da nisem ravnodušen, čeprav mirno opisujem, kar se je zgodilo. Tudi jaz moram premagovati ovire. Potrudil sem se, kolikor je bilo v mojih močeh, da opišem vse na razumljiv način. Če govorim tukaj tako mirno, mi ne more nihče očitati, da glumim svojo vlogo. Svoje zločine globoko obžalujem. Predsednik mu je tu segel v besedo: »Zdaj obžalujete, ampak takrat?« Kürten:

»Takrat jih nisem.«

Nato je bil zaslišan sodnik zdravnik dr. Klempel, ki je prečital svoje poročilo o umoru Kleinove 1913. Sledilo je zaslišavanje kriminalnih uradnikov, ki so orisali svoje vtise na mestu zločina. Ponjava na postelji, kjer je ležala žrtev s prerezanim vratom, je bila vsa krvava.

Mati nesrečnega dekleta ni prišla osebno k zaslišanju. Prosila je sodišče, naj da namestu nji besedo njenemu pismu, ker se ne želi razburjati z mislimi na nesrečni konec otroka.

Veliko zanimanje je zbudila izpoved düsseldorfskega kriminalnega svetnika Momberga, ki je opisal, kako je oblast aretirala vampirja. Prvo izjavo je Kürten

diktiral naravnost v pisalni stroj.

Govoril je naglo in se ni ustavljal. To izpoved je izpopolnil zaradi verjetnosti še s podrobnostmi. Momberg je navedel še nekatere indicije, ki po njegovi sodbi podpirajo Kürtenove navedbe.

Zelo zanimive so bile izjave, ki jih je dala zaslišana 30-letna Berta Schuhmacher. Nekoč zvečer jo je domov grede ogovoril neznan moški. Danes vidi, da je bil to Kürten. Moški je z njo začel razgovor o düsseldorfskih zločinih. Govorila sta tudi o slaboumnem Stausbergu, ki se je nekaj časa izdajal za skrivnostnega morilca. Dejala je Kürtenu, da je to početje grozno, on pa jo je zavrnil z besedami: »Stausberg pač ne pride v poštev kot morilec. Najbrž gre za politične zločine. Sicer pa pride še vse groznejše.

Vi in ves svet bo strmel.«

Na predsednikovo vprašanje, če pozna to žensko, je obtoženec izjavil, da mu je neznana. Kljub temu pa je ostala Schuhmacherjeva pri svoji izpovedi.

Sodišče je zaslišalo tudi trgovca Schwarza, ki je pri njem kupil Kürten nož in škarje. Schwarz mu je orodje tudi brusil. Ko je vodja procesa pokazal Kürtenu srebrno svetlikajoče se škarje, je nastal

trenutek splošne napetosti.

Kürten je ogledal škarje, premeril, kako so dolge, si ogledal njih barvo in ko je ugotovil, da so ukrivljene, je stvarno odvrnil: »Da, to bodo tiste škarje. Enkrat, dvakrat, trikrat, šestkrat je povedal, kako je srečaval in naskakoval svoje žrtve. Pri opisovanju nadaljnjih činov pa se je omejil na stereotipno frazo: »Bilo je kakor zadnjič.« Po zaslišanju še nekaterih manj važnih prič je odgodil predsednik obravnavo na naslednji dan.

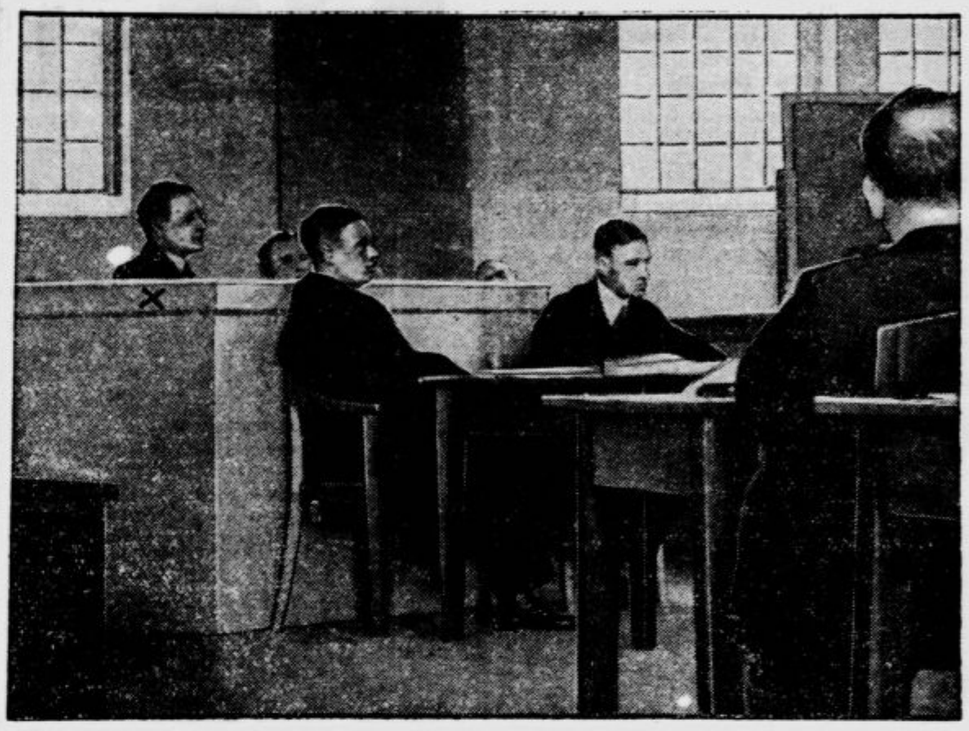

Pogled v razpravno dvorano. Levo: obtoženi Peter Kürten (×).

Tovarne za praznoverje

Čim negotovejši so časi in čim nemirnejši ljudje, tem bolj bi radi videli v svojo bodočnost in tako ni nič čudnega, da cvete za najrazličnejše vedeževalke tudi v Parizu zlata doba. Policija je do njih brez moči, zapre eno, pojavi se deset novih.

A to še ni vse. V najelegantnejših mestnih delih so velike trgovine, ki se bavijo izključno s prodajo amuletov, skrivnostnih simbolov, ki naj bi prinašali njihovim nositeljem srečo. Cela industrija se je morala specializirati za izkoriščanje človeške praznovernosti, iz zlata in draguljev so mali fetiši, ki naj bi bili ljudem za pomoč v življenskem boju. Čas srečenosne podkve, četveroperesne detelje, prašičkov in dimnikarjev je že davno minul; današnji fetišist ima na razpolago nepregledno število talismanov in treba mu je samo »pravilnega« izbrati za vrsto sreče, ki se je želi.

Majhen, srebrn psiček in pingvin sta rezervirana avtomobilistom, ki jih čuvata, tudi če drvijo po najnevarnejših cestah z brzino sto kilometrov na uro; majhen grbavec z zlato grbo pomore človeku do sreče v igri, istotako slonokoščen slon, ki se kobaca iz jajca. »Fatmina roka« in smaragdnooka kača iz platina prinašata srečo v ljubezenskih zadevah.

Pozimi so bili v modi fetiši v podobi mačice ali želve, sedaj na pomlad se širijo vrane in metulji. Sploh se oblika in število srečonoscev neprestano izpreminja — morda zato, ker je sreče čim dalje manj.

Sleparska krčmarica »pri treh goslih«

V Pragi je policija aretirala gostilničarko »Pri treh goslih« Marijo Moravec, ki je ogoljufala razne moške za 1 milijon Kč. Obljubila je zakon 50 do 70-letnim moškim, katerim je izvabljala denar. Lastnica gostilne je obetala moškim, med katerimi so akademiki, častniki, posestniki, šoferji in mali obrtniki, da jim lahko pripravi lep življenski večer.

Nerazumljivo je, kako je mogla ta ženska speljati toliko moških, ker je bila obče znana po svoji odvratnosti. Dvakrat je Moravčeva obvdovela. Njen prvi mož je umrl pred 30 leti v sumljivih okoliščinah, njen drugi mož se je obesil pred 10 leti. Svojim snubcem je slikala, kako se bodo pri njej lepo imeli, sedeli ves božji dan v gostilni, kramljali z gosti in igrali marjaš. Vsi so šli na te limanice in ji izročali denar. Kadar je »nevesta« porabila novce, pa je že tako ukrenila, da se je »zaroka« razdrla. Obenem z Moravčevo je policija zaprla še neko Hruby, ki ji je bila svetovalka in pomočnica.

Veselo oznanilo po radiu

V občini Zlatna na Žitnem otoku pri Bratislavi živeči zasebni uradnik J. Patrik je te dni na precej nenavaden način izvedel, da je postal dedič ogromnega premoženja.

Patrikovi starši so umrli v Ameriki in so ostavili sinu 6 in pol milijona Kč. Patrik je sedel pri radiu s slušalkami na glavi in je slišal, kako razglaša bratislavska oddajna postaja oklic iz Amerike, da iščejo ondotne oblasti J. Patrika na Slovaškem, da uveljavi svoje pravice na dediščino. Patrik si je takoj preskrbel dokazne listine in se je nemudoma odpravil k ameriškemu konzulu, ki je takoj poskrbel, da pride mož do svojega denarja po zakonitih določilih.

Požrtvovalen darovalec krvi

Na rimski polikliniki imajo mladega bolničarja Orlanda Sgrittija, ki je v šestih mesecih že petkrat daroval svojo kri za transfuzijo. Na ta način je rešil življenje štirim težko bolnim osebam. Tolikokratno darovanje krvi v tako kratkem času je pač svojevrsten rekord.

Revizija Saffranovega procesa?

Iz Bartensteina poročajo: Potem, ko je na smrt obsojeni Kipnik, morilec moržarja Dahla, takoj po zaključku procesa prijavil vzklic proti razsodbi, zahtevata revizijo obtožbe tudi na smrt obsojeni Saffran in Ela Augustinova. Slednja se opira na dejstvo, da jo je državno pravdništvo obtožilo zaradi pomaganja pri umoru, med tem ko je res, da ni imela o nameri Kipnika in Saffrana na dan umora niti pojma. Saffranov branitelj pa pravi, da je proces dokazal krivdo samega Kipnika. Saffranu se lahko verjame, da ni vedel za Kipnikovo zločinsko namero. Pristojna oblast je vzela vloge obtožencev na znanje, ker doslej še ni izšla pismena potrditev obsodbe.

Vsak dan ena

Plesalka se hoče naučiti smučanja.

E. Ebenstein: 21

Dva zakona

Roman

Razen gospodinje, lady Asherjeve, ki je slovela zaradi svoje ljubeznivosti, je imel Rosehill še dvoje znamenitih reči: svoj rožni vrt, ki se je ponašal z najbolj redkimi vrstami in najbolj čudnimi križankami, ki jih je spreten vrtnar le mogel dobiti, in svoje cedrovce, ki so rasli v velikih skupinah kot glavna lepota parka.
tem prelestnem zatišju je sedela mlada gospodična, Maja Heidlau-
tem prelestnem zatišju je sedela mlada gospodična, Maj Heidlaufova, in s knjigo na kolenih zamišljeno zrla v pokrajino.

Na Rosehillu so bili še drugi gostje. Razen Dicka Wardleya, sinu vojvoda P***, ki je bil prišel iz Londona obenem z lady Asherjevo, lordom Lyonom, Majo in njeno sestrično, se je še dosti drugih članov deželskega plemstva zabavalo v okolici gradu z igranjem tenisa, kriketa in pola.

Maja je prav posebno ljubila ta prostorček pod cedrovci. Obzorje se je širilo daleč v daljavo in veter je časih prinesel z morja rezek duh po soli, ki se je mehko razlival v pomladni zrak. Ljubila je tudi ta sanjavi mir na okoli; a najbolj je ljubila samoto. Življenje, ki ga je živela zadnje mesece, ji je bilo prineslo toliko novega, da jo je časih kar premagovalo.

Najprej Pariz s svojim neštevilom pisanih slik, ki so se vrstile mimo nje, ne da bi jo le količkaj zagrabile v dušo. Tam se je učila in delala, ne samo v svoji umetnosti, ampak tudi doma, na poljih, ki se ji prej niso zdela vredna pozornosti. Zelo praktična in varčna je bila postala v Parizu. Prva obleka, ki si jo je tam sama napravila za svoj koncert, jo je navdajala skoraj z večjim zadovoljstvom kakor njen napredek v petju.

Z občutkom tujosti, ki je ni v Parizu nikoli minil, se je družil tudi še strah pred bodočnostjo. Ali se ji bo posrečilo? Ali ne bodo nazadnje vse žrtve zaman?

Nato je bil prišel prvi uspeh. Resničen uspeh, večji, nego se je upala nadejati. In najlepše je bilo to, da ga je bila mati z njo vred doživela.

Ti trije dnevi, ki jih je prebila z materjo v Parizu, so bili zanjo svetli višek minulega leta. Mehko, hrepeneče čuvstvo je obšlo Majo, kadarkoli je pomislila na to.

Vendarle je bilo krasno imeti mater in roko v roki z njo snovati načrte za bodočnost. Bilo je skoraj, kakor da bi bila doma; tako se je v tujini naučila koprneti do domačih krajih.

Nato jo je pograbila strastna nestrpnost. Najrajši bi bila dala dnevom in mesecem krila. Kadar bo veliki cilj dosežen, se bo smela vrniti domov; odprla bo šolo za petje in ostala pri materi, dokler bo živa. Mati potem ne bo smela več dajati ur, saj je bila itak tako bleda in utrujena videti; morala si bo streči, se negovati in pozabiti vse skrbi. Šele tedaj bo imelo njuno življenje res vsebino!

Maja se je časih iznenada spomnila besed Heinza Thurnsena: »Biti živemu človeku vse na svetu!« — ali to ne bi bilo lepo?

Za Parizom je prišla Anglija na vrsto. Tu je bilo že bolje. Vsi so ji prijazno odpirali vrata. Lord Lyon je izpolnil vse, kar je bil obljubil. Utiral je svoji varovanki pot in ostal zmerom tisti pošteni, nesebični prijatelj, ki ni hotel drugega kakor olajšati Maji borbo za njen življenski cilj.

V hiši njegovih sorodnikov je bila našla drugi dom. Nihče ni znal bolj rahločutno in dobrosrčno sprejeti gosta in nikjer na svetu ni bilo moči bolj prosto dihati in se bolje počutiti kakor pod okriljem tega pravega angleškega gostoljubja.

Maja se ni več bala za svoj koncert, ki je bil določen za prve dni junija v londonskem Albert-Hallu. Vedela je, da bodo takrat vsi ti ljudje, ki so tu tekmovali med seboj, kako bi ji lepše dokazali svoje prijateljstvo, takrat v Londonu in pridejo s svojimi znanci na koncert; vedela je tudi, da je Horace Lyon na tihem že opozoril kritiko nanjo in ji zagotovil obširna poročila v časopisih.

Vedela je po tem takem, da so dnevi stiske in negotovosti zanjo minili.

Če je njen pogled kljub temu nemirno begal po ljubki pokrajini in se je vendarle v njenem srcu oglašala tesnoba, je bilo to v zvezi z osebo Dicka Wardleya.

Ta mladi mož, bodoči dedič vojvodskega naslova in ogromnih bogastev, je očividno čutil do nje resno nagnjenje. Lady Asherjeva je bila Maji že nekajkrat smehljaje se namignila, da se edino zaradi nje že tedne in tedne mudi na Rosehillu. In kar je bilo najhujše: sodeč po vseh znamenjih so smatrali tako lady Asherjeva kakor ves svet, ne izvzemši niti njene lastne ponižne sestrične, za popolnoma gotovo, da postane Maja Heidlaufova prej ali slej bodoča vojvodinja P***.

»Kolikšna sreča, o Bog, kolikšna sreča — in kako romantično!« je v Majino veliko nejevoljo spet in spet vzdihovala sestrična Fina.

Za Majo samo ni bil Dick Wardley že od prvega trenutka nič drugega kakor dober dečko, ki je v salonu brezhibno igral vloge gentlemana in bil povsod drugod odličen veščak v vseh panogah sporta.

A da bi ga vzljubila? Ob tej misli se je morala nehote nasmehniti. Njegova zajetna postava z zarjavelim, dobrodušnim obrazom je stala pred njo, kakor ga je bila pred pičlo uro pustila na tenišču, polnega vneme za igro.

SOKOL

Župne naraščajske tekme Sokolske župe Ljubljana se bodo vršile v nedeljo 19. t. m. Naraščajniki bodo tekmovali v telovadnici Sokola I. Tabor, naraščajnice pa v telovadnici Ljubljanskega Sokola (Narodni dom). Začetek tekme bo točno ob 8. zjutraj. V tem času morajo biti vsi tekmovalci pripravljeni za tekmo.

Seja sodniškega zbora za župne naraščajske tekme se bo vršila v soboto 18. t. m. ob 19.30 zvečer v odborovi sobi Ljubljanskega Sokola (Narodni dom). Brate sodnike in sestre sodnice, ki so prevzeli sodniški posel pri tej tekmi, bratsko pozivamo, da se seje sodniškega zbora točno in zanesljivo udeleže. — Župno načelništvo.

Župni prednjaški tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece se bo vršil v ljubljanski sokolski župi od 3. do 10. maja t. l. Dolžnost slehernega društva je, da pošlje v ta tečaj vsaj po enega člana ali članico. Podrobna navodila bodo sledila po okrožnici. Bratske društvene uprave pa že danes opozarjamo, da pravočasno omogočijo udeležbo svojemu vodniku (-ici) naraščaja ali dece. — Župno načelništvo.

Smuški odsek Sokolskega društva Tržič je priredil v nedeljo 12. t. m. ob 14. hitrostno smuško tekmo na progi z vrha Begunjščice preko sedla Zelenice do cerkve Sv. Ane. Proga je bila dolga 6 km z višinsko razliko 1000 m. Sodelovalo je 11 tekmovalcev društva in eden izven konkurence. Smuka je bila idealna in borba med posamezniki za prvenstvo jako ostra. Prvi je bil Sajovic Tone v času 11.10, drugi Abačič Jože v 11.25, tretji Babič Tone v 11.30. Tekmo je vodil društveni načelnik br. Franc Markelj, starterja sta bila br. Fr. Markelj in Anton Kalan, sodnika in časomerilca br. Karol Bocak in I. Vran iz Kranja. Darila so darovale sestre Anka Polakova in Ivanka Lončarjeva, pod katerih pokroviteljstvom se je tudi tekma vršila in občini Tržič in Sv. Ana. Vsem, ki so pripomogli, da se je tekma lepo izvršila, in darovalcem daril, posebno pa še vsem tekmovalcem bodi izrečena najtoplejša zahvala.

Sokolska župa Ljubljana. Župna uprava je imela 14. t. m. v sejni dvorani na Taboru prvo sejo. Razdelile so se različne funkcije posameznih članov uprave, izvolili odsekovi predsedniki itd. Dosedanji zdravniški odsek se je pretvoril v zdravstveno-socialnega. Nastavljen je stalni župni vaditelj br. Slavko Rajmar, ki bo v najkrajšem času prevzel svoje posle. Iz plenuma uprave se je izbral izvršilni odbor, ki bo imel odrejen delokrog in seje vsakih 14 dni, med tem ko se bo vsa uprava sestajala vsak drugi mesec. Upravi ostane zlasti pridržano sklepanje o novih društvih in upravah ter o načelno važnih vprašanjih. Župa se je ponovno razdelila v šest okrožij, od katerih imajo v Ljubljani sedež I., II., III., ostala pa v Ribnici ribniško, v Cerknici obmejno, za kamniški okoliš pa je bilo odobreno kamniško okrožje. Storili so se primerni sklepi glede okrožij in so bili imenovani okrožni referenti. Prerešetala so se še druga važna vprašanja, odobrile nekatere izpremembe v društvenih upravah in potrdile nove uprave novih društev Bloke in Plešce. Stanje župe je sedaj 47 društev, 9 čet, 9420 članov, 1508 naraščaja in 2700 dece.

Nova sokolska župa je bila ustanovljena in njena uprava potrjena na seji saveznega izvršnega odbora za Varaždin, Medjimurje in Podravje s sedežem v Varaždinu. Poprej so pripadala vsa ta društva župi v Mariboru, ki pa je postala v zadnjem času tako velika, da je bilo potrebno storiti za vzhodni del mariborske župe novo v Varaždinu, ki bo štela takoj okrog 38 edinic. Za starešino je bil imenovan br. Mladen Belčić iz Varaždina. Navedena župa je 26. v Savezu SKJ.

Jugoslovenska sokolska matica v Ljubljani bo imela v petek, 24. t. m. v svojih prostorih v Narodnem domu svoj letni občni zbor.

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 17. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio-orkesta. — 19: Avtorji in njihove pravice. — 19.30: Francoščina. — 20: Gospodinjska ura. — 20.30: Večer L. M. Škerjanca. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 18. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Po dalmatinskih otokih. — 18.30: Plošče. — 19: O Krasu. — 19.30: Angleščina. — 20: O okrasnih vzpenjalkah. — 20.30: Samospevi ge. Štefanije Vuk s spremljevanjem violončela in klavirja. — 21.30: Dvoboj na harmoniki. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Radio - orkester.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.35: Koncert radio - orkestra. — 16: Plošče. — 17: Ga. Hinterlechnerjeva poje slovenske narodne pesmi. — 17.30: Radio - orkester. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Poročila in lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert radio - orkestra. — 20: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 16.30: Jazz - band. — 18.25: Instrumentl orkestra. — 19.05: Balalajke. — 20.35: Operne arije. — 21: Godba na pihala. — 22.25: Zabaven program. — BRNO 16.30: Jazz - band. — 20.30: Violinski koncert. — 21: Stara plesna glasba. — 22.25: Zabaven program. — VARŠAVA 16.45: Koncert mladih talentov. — 20.30: Orkestralen koncert. — 22.15: Chopinova glasba. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Koncert orkestra. — 15.25: Plošče. — 17: Koncert orkestra. — 19.30: Igranje na dveh klavirjih. — 20.30: Prenos iz Berlina. — BERLIN 19.05: Valčkov večer. — 20.30: Nočni sprehod po Berlinu. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.30: Koncert godbe na pihala. — 20: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Prenos programa iz Berlina. — Godba za ples. — MÜHLACKER 16.30: Klavirski koncert. — 19.15: Zabaven program. — 22: Sluhoigra. — 23: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert orkestra. — 20: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 21: Komična opera. — 23.30: Plošče. — RIM 17: Vokalen in instrumentalen koncert. — 19.50: Plošče. — 20.30: Prenos opere iz gledališča.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Petek, 17.: Življenje je lepo. C.
Sobota, 18.: Dom osamelih žena. A.
Nedelja, 19.: Pri belem konjičku. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 20.: Hamlet. Gostovanje angleškega teatra v opernem gledališču. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Petek, 17.: Zaprto.
Sobota, 18.: Boris Godunov. V proslavo 50. obletnice smrti skladatelja Musorgskega. Gostuje gosp. S. Zalewski. Izven.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.
Začetek ob 20.15

Sobota, 18.: Extemporale. Zadnjič v sezoni.
Nedelja, 19.: Extemporale. Gostovanje na Viču.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.

Petek, 17.: Zaprto.
Sobota, 18.: Koncert Brandl tria. Dramske cene.
Nedelja, 19. ob 15.: Začarana žaba. Otroška predstava. — Ob 20.: Cirkuška princesa. Kuponi

PTUJSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.

Petek, 17.: Leseni konji. Gostovanje mariborskega gledališča.

RAZPIS

Mestno načelstvo občine ljubljanske razpisuje

izvršitev betonskih svetilnih kandelabrov

za električno razsvetljavo v Lattermannovem drevoredu v Tivoliju.

Pismene ponudbe je vložiti pri mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, šolski drevored 2/II. do dne 20. aprila 1931 do 11. ure dopoldne. Tam se tudi dobe potrebni ofertni pripomočki. 5723

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 15. aprila 1931.

Črni, modri in barvasti kamgarn.
Športni štofi. Svila Krep
Rips za damske plašče.
LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

Senzacija na književnem trgu: sovjetsko-ruski roman K. Fedina „Mesta in leta“ je v tisku. Izdala ga bo »Tiskovna zadruga«.

OBJAVA

Uprava državnih monopola prodavače putem II. ofertalne licitacije 7. maja 1931. g.

jednu polustabilnu parnu Kompaund mašinu lokomobilu

Za uslove obratiti se Odelenju Industrije IMBr. 4442.

Štampana je u Službenim novinama br. 77 od 6. — IV. — t. g.
5724

POZOR!

Kdor zida in rabi parkete

naj v lastnem interesu ne pozabi obrniti se na specialno tvornico parket
Alojzij Kanc, Mengeš
5682

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

kleparskih del

za palačo ob Gajevi ulici.

Potrebni podatki se dobijo od dneva razpisa dalje med uradnimi urami za 30 Din.

Zapečatene in pravilno sestavljene ponudbe je vložiti do 22. aprila do pol 12. ure dopoldne pri podpisanem zavodu. 5705

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Poceni in dobro

kupite ure, zlatnino in srebrnino pri svetovno znani tvrdki

H. Suttner

Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije. Velika zaloga ur znamk, Glashütte, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo, itd. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastonj in poštnine prosto.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti ljubljenega soproga, zlatega očeta, sina, brata, svaka in strica

FRANA ROZMANA

višjega činovnika, postajenačelnika

se tem potom vsakemu posebej in vsem skupaj najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gospej Ivi in g. Francetu Jelencu za njun nad vse požrtvovalni trud in tolažbo. Dalje se zahvaljujemo gg. zdravnikom, č. g. patru Ciprijanu za dušno tolažbo pokojniku, vsej čč. duhovščini, mnogoštevilnim udeležencem lj. žel. direkcije, godbi in pevskemu društvu »Sloga« ter njeni pevski podružnici v Novem mestu. Iskrena zahvala tudi g. Alojziju Potočniku in g. Bajcu za ganljive poslovilne besede ob grobu. Prav posebna zahvala pa vsemu uradništvu in osobju novomeške postaje in kurilnice.

Istotako se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja kakor tudi vsem onim, ki so nam na kakršenkoli način pomagali v teh težkih dneh in spremili našega dragega na njegovi zadnji poti.

Novo mesto, 15. aprila 1931. 5714

Žalujoči ostali.

„JUGOSLAVIJA“, splošna zavarovalna družba. Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani javlja tužno vest, da je njen dolgoletni in zvesti generalni zastopnik v Mariboru, gospod

IVAN SACHS senior

v sredo dne 15. t. m. prerano preminul.

Blagopokojni je s svojim neumornim in požrtvovalnim delovanjem pripomogel k procvitu družbe. Visoko smo ga spoštovali kot plemenitega in dobrega moža.

Ohranili mu bomo zvest in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1931. 5722

INSERIRAJTE V „JUTRU“

ZA LEPE SPOMLADANSKE DNI SAMO PLATNENA OBUTEV Baťa

39.-

Vrsta 4542-05

Te smo za Vaše otroke priredili s podpetnikom. Najdovršenejši so in lahki. Zlasti lepo pristojajo belim oblekam.

39.-

Vrsta 4232-37

Otroški platneni čevlji bele, rjave in črne barve. Ob solnčnih dneh najprimernejša obutev za otroke.

5721

49.-

Vrsta 4235-37

Lahki in posebno udobni platneni čevlji sive barve s trpežnim gumastim podplatom, moški in ženski Din 49.—

59.-

Vrsta 1195-03

Okusni in lahki platneni čevlji iz belega ripsa in tako dovršenega kroja, da bodo zadovoljili tudi dame največjega okusa.

69.-

Vrsta 2145-09

Te smo priredili preprosto okrašene, z gumastim podplatom, z vložkom in nizkim podpetnikom, ki povečuje udobnost. Ur. 214.

99.-

Vrsta 1137-71

Moški platneni polčevlji s trpežnim gumastim podplatom in peto. Nepogojno potrebni za bele obleke. Lahki so, nogi ugodni, izdrže dolgo.

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

2 pregledovalca jajc
spretna in urna sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva dobra moč«. 15612-1

Samskega kuharja
mladega in sposobnega — veščega nemške kuhinje, išče hotel-restavrant Balkan Knin, Dalmacija. V ponudbi je navesti natančno vse zahteve. 15502-1

Trg. pomočnika
špecerijske stroke, mlajšega in agilnega sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Specerist 1931«. 13191-1

Snažilca pribora
(Besteckputzer) pridnega fanta sprejme hotel Štrukelj. 15728-1

2 vajenca
v elektrotehnično podjetje sprejme Ivan Petrič, Miklošičeva c. — pisarna Battelino. 15742-1

Mizarja in mlajšega tekača
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15738-1

Pisarniška moč
izvrsten strokovnjak železninske stroke, perfekten v slov. in nemški korespondenci in knjigovodstvu, dobi službo. Oferte na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zvest in pošten«. 15733-1

Brivskega pomočnika (co)
vojaščine prostega, prvovrstnega delavca in dobrega ondulerja sprejme s 1. ali 15. majem v dobro in stalno službo Kreutz, Sevnica ob Savi. 15717-1

Vajenca
pridnega, starega od 15 do 18 let, sprejme takoj Marn Rafael, vozni in podkovski kovač, Št. Rupert na Dolenjskem. 15718-1

Kuharico
sprejmem za vsa dela v gospodinjstvu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15749-1

Frizerko (ja)
samostojno, perfektno moč iščem za takojšen nastop. Plača po dogovoru. Oferte na naslov: Salon Flieger, Sarajevo, Kralja Petra 28. 15799-1

Mladega pleskarja
za lakiranje koles v peči sprejme A. Kaučič, mehanik — Glince. 15753-1

Natakarice
prvovrstne priporoča posredovalnica Hüttig v Celju, Glavni trg št. 12. 15811-1

Postrežnico
za popoldanske ure iščem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15771-1

Uradnika
vsestransko verziranega v lesni stroki, takoj sprejmemo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Zaupno 1931«. 15766-1

Pridno služkinjo
išče restavracija pri kolodvoru v Trbovljah. 15779-1

Gospodično
inteligentno in pošteno, vešto nemškega jezika, ki ima veselje do otrok (2 dečka 7 in 8 let) sprejmem proti mesečni plači 500 Din, hrani in stanovanju (zasebna soba). Pospravljati bo morala stanovanje 4 sob, prati perilo otrok in zakoncev ter voditi otroke na izprehod. Nastop 1. maja. Ponudbe na naslov: Hotel »Central«, privat, Zemun 15780-1

Pek. vajenca
sprejme takoj parna pekarna Pretnar, Tržaška cesta št. 24. 15819-1

Zaslužek

Zastopnik
čevljarske stroke, ki je dobro uveden v Dravski, Savski in Primorski banovini, dobi takoj stalno mesto pri večji tovarni čevljev. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vesten in dobro uveden« 15613-3

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2236. Prva oblast. koncesijonirana Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! 251

Službe išče

Brivski pomočnik
mlad, želi službo za takoj. Naslov: Ambrožič Ivan — Bled. 15661-2

Dekle
že večja nekoliko kuhe in drugih kuhinjskih del, želi v svrho izpopolnitve mesta v dobro idoči gostilni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15726-2

Plačilni natakar
praktičen poslovodja, 30 let star, ki govori slov., hrv., nemško in italijansko, zmožen kavcije, išče nameščenje. Cenjene ponudbe na naslov: Borster, Put Skatica 3, Omiš, Dalmacija. 15722-2

Plačilna natakarica
spretna, z letnimi spričevali, išče stalno mesto, ali pa gre tudi na sezijo. — Vešča je tudi nemščine. Ponudbe na naslov: Marija Mesner, poštno ležeče, Ptuj 15712-2

Brivski pomočnik
mlad, dober delavec in bubi štucer, išče službo za takoj. Naslov: Ivo Jereb, Gorenja Sava 28 — Kranj. 15758-2

Gospodična
želi mesto varubinje otrok pri boljši družini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15759-2

Boljše dekle
s 3 razredi meščanske šole, ki zna nekoliko šivati in pospravljati sobe, išče mesto sobarice pri boljši rodbini. — Cenjene dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sobarica«. 15772-2

Trg. pomočnik
in šofer s prakso, želi premeniti službo. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Trgovec-šofer«. 15812-2

Šofer
mlad in zanesljiv, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15802-2

Službo tekača
ali kaj temu sličnega išče 16 let star fant, ki zna dobro voziti kolo in govori slovensko in nemško. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15804-2

Motorna vozila

Dieselov motor
25 HP, znamke Deutz, v popolnoma dobrem stanju, ugodno proda tovarna testenin »Pekatete« Ljubljana. Posredovalcem provizijo. 15306-10

Motorno kolo
znamke »Harley-Davidson«, 350 cm³, skoro nov ugodno naprodaj v mehanični delavnici na Miklošičevi cesti št. 17. 15741-10

Kolesa

Dirkalno kolo
moško, dobro ohranjeno prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 15735-11

Kolo
skoraj novo poceni prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15755-11

Kupim

Železna vrata
za dvorišče kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Železna vrata«. 15539-7

Avtoplašče
760 × 90, rabljene, a dobro ohranjene kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15721-7

Bukovo oglje
stalno kupuje družba Ilirija v Ljubljani, Dunajska c. 46 15796-7

Prodam

Foto-kamera
»Leonar« 10 × 15 poceni naprodaj v foto-trgovini Pogačnik, Tavčarjeva ulica 15697-6

Radi odpotovanja
ugodno prodam:
elegantno kompletno spalnico iz trdega lesa, pisalni stroj »Adler« v jako dobrem stanju, otroški stolček, moško kolo in šivalni stroj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 15422-6

Kravate
čista svila, težka kvaliteta, tehta 25 g, 12 Din, svilene nogavice 40 Din, rokavice od 16 Din naprej, kavne žličke Alpacca ½ duc. 50 Din, rjo prosti jedilni pribori, velika izbira, 8—10 vzorcev in razne cene. — Trgovina Šapira, Miklošičeva cesta 14. 15783-6

Grelne cevi
(Rippenröhre) 24 m ugodno proda Erman & Arhar, St. Vid. 15538-6

Kuhinjska kredenca
pult s steklenim nastavkom in lonec za točenje mleka, pripraven za mlekarno, poceni naprodaj v Šiški, Jernejeva cesta 53. 15732-6

Barako
velko 4 × 12 m, primerno za skladišče ali stanovanje prodam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 15745-6

Svinjska mast
pristna domača Din 15.50 kg v delikatesni trgovini K. Jarc — »Pri Turistu«, Dunajska cesta 9. 15763-6

Puhasto perje
čisto, čuhano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb Ilica 82, kemična čistilnica perja. 262

Odvoz zemlje
za zasipanje odda Pretnar, Tržaška cesta štev. 24. 15820-6

Posest

Stavbna parcela
500 m² velika, vogalna in solnčna, poleg Sv. Krištofa takoj naprodaj. Informacije daje Tehnični biro, Ljubljana, Gradišče št. 13 15574-20

Gostilna in trgovina
z mešanim blagom, dobro idoča, poleg tudi mlin na 3 pare kamnov in stope, pri kolodvoru, z gospodarskim poslopjem, 15 oralov gozda in 4 orale travnika, vsled preselitve po ceni naprodaj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Dobroidoča 44«. 15144-20

Stavbno parcelo
700 ali 1400 m², v bližini nove cerkve v Šiški prodam. — Polzve se v Spodnji Šiški, Černetova ulice 32/I 9456-20

Hiše!
DVODRUŽINSKA HIŠA z vrtom, parketi in elektr. lučjo, blizu cestne železnice za 175.000 Din;
NOVA HIŠA pod Rožnikom 2 stanovanji, 115.00 Din,
NOVA HIŠA v Rožni dolini, 2 stanovanji, za Din 170.000;
NOVA HIŠA v Zg. Šiški, 2 stanovanji, vrt, za Din 110.000;
VEČ drugih vil, hiš in stavbnih parcel naprodaj Pojasnila daje Društvo posestnikov, Salendrova 6. 15777-20

Lokali

Za stanovanje in delavnico
iščem za avgust velik pritličen prostor, ali 2 manjša Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod »Lesna stroka«. 15628-19

Brivnico
prodam. Pojasnila daje K. Hešik, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 15736-19

Lepo gostilno
s stanovanjem, radi bolezni gospodinje takoj oddam v Mariboru. Pismene ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Redka prilika« 15814-19

Stanovanja

Trisob. stanovanje
iščem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15769-21

Stanovanje v Kranju
na glavnem trgu, v pritličju na dvorišču oddam s 1. majem. Zelo pripravno za krojača, čevljarja, trgovca z zelenjavo itd. — Pojasnila daje Franc Majdič v Kranju. 13190-21

Stanovanje
v souterrainu, obstoječe iz sobe, kuhinje in pritiklin, ali iz 2 sob samih, oddam s 1. majem t. l. Vprašati v vili v Valjavčevi ul. 20 (Kolezija). 15527-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, v podpritličju nove vile oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 15727-21

Stanovanje v vili
2 sob, kabineta, sobe za služkinjo in vseh pritiklin oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 15747-21

Stanovanje
sobe in kuhinje, v mestu ali v bližini išče mirna stranka brez otrok, ki plača do 300 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15770-21

Tričlanska družina
išče stanovanje, sobe, kuhinje in pritiklin. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15774-21

Trisob. stanovanje
z vsem komfortom, išče tričlanska družina od Tabora proti Mostam — Kodeljevo, za maj ali junij. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Blizu Saturnus«. 15786-21

V najem

Gostilno in trgovino
res dobro idočo vzamem takoj v najem — najraje na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Primorc-Štajerc« 15714-17

Pridelki

Suhe gobe
v vsaki množini kupimo. Ponudbe z vzorcem na naslov: Schieppati Giuseppe, Milano, Corso Como 19. 12119-33

Sobe

Solnčno sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom oddam. — **Sprejmem pa sostanovalko** s hrano ali brez. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15656-23

Sostanovalca
s hrano in vso oskrbo sprejmem takoj za 150 Din tedensko. — Restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta 5 13207-23

Sobo
s posebnim vhodom in hrano ali brez išče stalen gospod. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Jug«. 15737-23

Sobo
blizu artiljerijske vojašnice iščem za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dunajska«. 15744-23

Krasno sobo
s kopalnico in posebnim vhodom oddam blizu sredine mesta. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 15821-23

Prazno sobo
s poseb. vhodom in elektriko oddam takoj na Mirju — Langusova ulica št. 17. 15788-23

2 gospoda ali gdč.
sprejmem na stanovanje in hrano v Florijanski ulici št. 19/II. 15791-23

Sobo z 2 posteljama
in souporabo male kuhinje, brez perila in postrežbe, **iščem blizu cerkve v Šiški.** Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solden zakonski par«. 15794-23

Elegantno sobo
na Miklošičevi cesti oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 15752-23

Sobo
lepo opremljeno in strogo separirano takoj oddam gospodu v Florijanski ul. 31/I 15757-23

Sostanovalca
sprejmem na stanovanje in hrano po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 15760-23

Brezplačno sobo
v novi vili, prostorno in solnčno, v katero se lahko postavi štedilnik, oddam pošteni, mirni in snažni **ženski**
srednjih let, ki bi proti primernemu plačilu pomagala nekaj ur na dan v gospodinjstvu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15775-23

Kam pa kam?

Cenj. občinstvu naznanjam, da otvorim dne 19. t. m.
vinotoč v Košakih
št. 102 ter se priporočam. Rupena. 15810-18

Dopisi

Celje!
Pridi v Ljubljano. Piši. Pošta. T. B. 15740-24

Danica
Oglasi se čimpreje Maribor. Se vedno dobre podpore zmožen. Tvoj stari prijatelj. 15800-24

Lenčka
Hvala za čestitke. Ne obupaj dragi — živim in trpim le za Te — bodi brez skrbi. Zalostna tembolj — o ostalem molčim, ker preveč boli. Zadnjič zamanj čakala. Te poljublja Tvoja — M. 15790-24

Opazovani poručnik
sreda »Snegurka« Emona, javite naslov. — Snegurka. 15789-24

V oglasnem oddelku »Jutra«
dvignite sledeča pisma:
Avgust 1931, Agilen zastopnik, Agilen inteligent, A. M., Agilen trgovec 44, Atlantida, Bicikl 555, Blagajna, Bionfalt 52, Centrum — stanovanje, Dobro srce, Do 250.000 Din, Dve osebi Dobra oskrba, Dober postranski zaslužek, Dve blagajni, Dober potnik, Dala pogled, Dobro obranjeno, Dva prijatelja 27, D. B., Dobra kuharica 4, Dobra moč 222, Fotoaparat, Gotovina — takoj, Gotovina, Gospodar 15, Gostilna in trgovina, G. Lj., Gorenjka 22, Hestija, Izleti, I. H. 18 Industrija in mesto, 1. junij, Inventar, Iz dežele, Kurjač 100, Kontoristinja, Kamelija, KPSP, Konji, Le v Ljubljani stanujoč, Likarica 45, Lepo, Lep nastop 20, Ljubljana 12151, Lepa bodočnost, Ljubljana 12783, Mojster, Maločlanska Mirna oseba, Mlada kuharica, Miren, Mimi, Modna krojačica 40, Mlada gospa, Mirna in resna, Moderno 20. maj, Marij, Najlepša prilika, Naklonjena sreča, Ne daleč od centra, Naravno šotitje, Nujno, Najemnina do 1000 Din, Osebna pravica, Otroška postoljica, Osebni avto, Perfekten Francoz, Prvovrstna, Paralelne deske, Primorka 5, Prometna točka 25, Prvovrsten 112, Poštena, Poštena 70, Prost vhod, Priboljšek, Pančka — plemenit značaj, Prodam takoj, Plave oči, Posestvo v najem, Prevarana, Plačilo, Plačilna-Split, Pošteno plačilo, Probujenje, Prostorna Priložnostni nakup, Plemenit značaj 540, Pekarna in trgovina, Perfektna šivilja 100, Redka ugodna prilika, Rednica, Reden plačnik, Resni značaj, Srednje starosti, Soliden, Solnčna jesen, Suh les, Sadje, Stalna služba 40, S perfektnim znanjem srbohrvaščine, Starejša moč, Stopnice, Samski dom, Siguren zaslužek, Solnce, Šofer, Šivilja, Turbina, Tiha želja po lastnem domu, Trezen trgovec, Tri osebe, Točen plačnik, Tiho Te bom spremljala, Trajno mesto, Ugodna prilika 81, Urna, Uspeh, Ugodnost, Vesela Dolenjka, Vzgojiteljica 003, Velika in svetla, Vrt, Vesela pomlad, Vestnost, Vdovec, Veselje do trgovine, Vinotoč, Vestna, Velik dobiček, Vzgoja, Velik vrt, Znanje, Zanesljiv kondukter, Zmožna vsakega dela, Za takoj ali poznneje, Zaupanje, Zelo vestna, Zvesta duša 31, Za 1. maj, Za 1. junij, Zavarovanje, Zvestoba, Zanesljiva in vestna, Znano ime, Življenje 30, Žena prijateljica, 9999, 2:2, 8888, 18.000, 4375 1727, 333, 80/3, 478.

Razno

3

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osobe stane samo Din 390.— Razpošiljam po poštnenom povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Ležalka za sončanje — (Liegestuhl) najnovije vrsti, stane samo Din 150.

Madraci punjeni z volnom stanejo samo D 750.
L. BROZOVIĆ, ZAGREB ILICA 82.

Informacije

Naznanilo
Potujem trg. potom v razne kraje naše države, kakor: Sušak, Reko, Šibenik, Zader, Split, Slavonijo, Banat, Bačko in dalje, ter prevzamem za ureditev razne važne trgovske posle — strogo zaupno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15765-31

Izjava
Ker se Zofija Peček, stanujoča v vili Zolek, Pragersko, ne nahaja že več tednov doma, nisem plačnik za stanovanje in drugo 15806-31

Glasbila

Contra gitaro
na 16 strun, dobro ohranjeno proda Kovač, Gledališka ulica 12/IV. Na ogled med 12. in 14. uro. 15746-26

Obrt

Razglednice
za sezijo naročite že sedaj, da boste imeli prvovrstno izdelavo in popust, ki Vam ga nudi tvornica fotografskih razglednic in slik: Lojze Šmuc, Ljubljana VII, Aleševčeva ulica št. 26. 98

Shranitev kožuhovine in preprog
preko poletja sprejme najkulantneje A. Kassig v Ljubljani, Židovska ul. 2. 15739-8

Klepar, delavnico
dobro vpeljano kupim, ali dam nagrado onemu, ki mi svetuje, kje bi se ista rentirala. Ponudbe na naslov: Fr. Stifter, Celje, Razlagova ulica 9. 15798-30

Akviziterje

za privatne odjemalce IŠČE denarni zavod.

Ponudbe solidnih gospodov prosimo pod šifro: »Osigurana štednja« na oglasni oddelek »Jutra«. 5635

L. MIKUŠ

Mestni trg 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih — — palic — —

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

53.

A Šilonoska mi ni bila dovolj trdno zadrgnila repa. Ženske so pač vse enako nerodne! Vozel se je odvezal in jaz sem s klobukom v rokah štrbunknil v globino. »Pomagajte! Pomagajte!« je vekala Šilonoska, ki je bila od samega strahu skočila za menoj. Lepo je, če imaš na taki poti kaj družbe!

JURID

Obloge za kočnice in kvačila

nudijo 100%no sigurnost pri vožnji.

Generalno zastopstvo in skladišče za Jugoslavijo:

Robert Weinberger d. d. Zagreb

Gajeva ulica 10. 5718

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.